

Elli Karjalainen
Return Migration in Kainuu, Finland

Jouni Korkiasaari
**Ruotsinsuomalaiset ikääntyvät -pa-
 laavatko eläkeläiset?**

Lilian K. Lehto
**Some Cross-Cultural Observations
 of a Third-Generation Finnish-Ame-
 rican**

Olavi Koivukangas
**Australian ja Uuden Seelannin mat-
 ka**

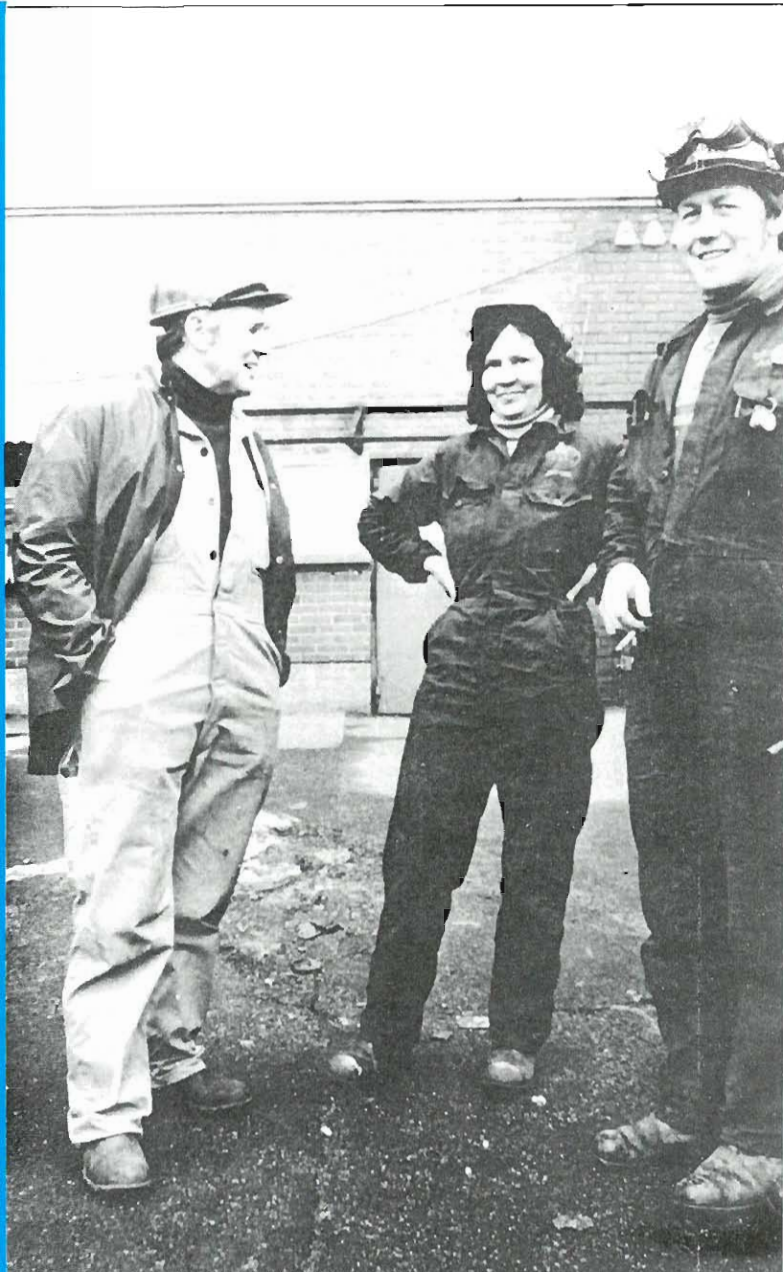
Maija-Liisa Kalhama
**Siirtolaisuusinstituutin henkilöhis-
 toriallisista kokoelmista**

Tiedotuksia

Kirjaesittelyjä

**Siirtolaisuusinstituutin julkaisulu-
 ettelö**

**Siirtolaisuusinstituutin kirjastoon
 saapuneita julkaisuja
 Publications Received**

1988

**SIIRTOLAISUUS
 MIGRATION**

3

SIIRTOLAISUUS - MIGRATION

15. vuosikerta, 15th year

Siirtolaisuusinstituutti—Migrationsinstitutet—The Institute of Migration

Päätoimittaja/Editor-in-chief Olavi Koivukangas

Toimitussihteeri/Editor Maija-Liisa Kalhama

Toimituskunta/Editorial Board Siirtolaisuusinstituutin hallitus

Administrative Board of the Institute of Migration

Toimituksen osoite/Editorial Address

Piispankatu 3

20500 Turku

FINLAND

Puh./Tel. (921) 317 536

Tilaukset/Subscriptions

Aikakauslehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Tilaushinta on 30 mk/v

One year (4 issues) Finland and Scandinavia 30 FMK, other countries 10.00 USD.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN HALLITUS/ADMINISTRATIVE BOARD

Toim.joht. Tauri Aaltio

Prof. Erkki Asp

Vt.prof. Elina Haavio-Mannila

Kauppatiet.lis. Ruth Hasan

Esittelijä Heidi Kuusi

Ulkoasiainsiht. Juha Knuutila

Neuv.virkam. Risto Laakkonen

Seutukaavajoht.

Raimo Narjus

Ohjelmajoht.

Aimo Pulkkinen

Apul.prof. Tom Sandlund

Hallituksen puheenjohtaja/

Chairman of the Administrative Board

Apul.prof./Ass.prof. Tom Sandlund

Valtuuskunnan puheenjohtaja/

Chairman of the Council

Kansleri, akateemikko Olavi Granö

Chancellor, academician

Suomi-Seura r.y.

Turun yliopisto

Helsingin yliopisto

Turun kaupunki

Opetusministeriö

Ulkoasiainministeriö

Työvoimaministeriö

Seutusuunnitte-

lun keskusliitto

Väestöliitto

Åbo Akademi

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN HENKILÖKUNTA / STAFF

Olavi Koivukangas, johtaja/director

Ismo Söderling, tutk.siht./research secr.

Maija-Liisa Kalhama, osastosihteeri/
departmental secretary

Seija Sirkiä, toimistosihteeri/bureau secretary

Taimi Sainio, vs.toim.siht./bureau secretary

Anne Seppänen, toim.virk./assistant clerk

Hannele Hentula, tutkija/researcher

Kimmo Koiranen, tutkija/researcher

Jouni Korkiasaari, tutkija/researcher

Matti Simpanen, tutkija/researcher

Leena Hastela, tutk.apul./assistant

Hannele Kosonen, tutk.apul./assistant

Zanna Lahtonen, toim.apul./assistant

Ruotsinsuomalaiset ikääntyvät - palaavatko eläkeläiset?

The Finns in Sweden are getting old - will they return?

Return Migration in Kainuu, Finland

Relatively little attention has been paid to return migration in research into migration patterns in general, in spite of the fact that place of birth is still an important factor governing the location of population. It is significant, for example, that nowadays only 33.6 % of the population of Uusimaa in the south of Finland were born in that province, whereas 57.8 % of the population of the province of Oulu, of which the Kainuu region forms a part, are native-born. Consistent with this trend, the proportion becomes larger towards the periphery of the latter province, with as many as 81.8 % of the inhabitants of the rural commune of Kuhmo in Kainuu having been born there. These spatial differences are largely a product of migration, the proportion of native inhabitants in Uusimaa having been reduced markedly as a result of pronounced in-migration (see Kultalahti 1986: 281-297).

This paper will consider the nature of return migration in the rural communes of Kainuu over the period 1980-85 and compare it with native out-migration, where return migration and native out-migration are regarded as diametrically opposed permanent moves in which people born in a given commune either move away from it or return to it. The migration data were gathered from population registers and notices of changes of abode for the period in question and located geographically at the land register village level. The results are also examined in the

Phil.Lic. Elli Karjalainen works as a research assistant of the Academy of Finland in the University of Oulu, Research Institute of Northern Finland. Her research project deals with migration and its effects on areal population development in Kainuu 1980-85 and it will be the dissertation. The following article is the paper which she presented in the 26th Congress of the International Geographical Union. The Congress was held in Sydney, Australia 21. - 26. August 1988.

light of the division into built-up areas and rural areas. The location of Kainuu and the areal division employed here may be seen in Fig. 1.

Fig. 1
 Division of the land register villages and the built-up areas in the rural municipalities of Kainuu and the location of Kainuu in Finland.

Trends in Return Migration and Native Out-Migration

Return migration accounted for 24.3 % of total immigration into the rural communes of Kainuu over the period 1980-85 (cf. Sofranko & Williams 1980: 20; Lewis 1982: 66-67), while native-born people made up as much as 56.4 % of the out-migrants. Thus even in the early 1980's

these communes were losing specifically native population to other areas. In fact, return migration showed a marked decline over the period in question, from 29.4 % in 1980 to 13.2 % in 1985, the most substantial drop of all occurring between 1984 and 1985, since the figure in the former year was still 23.9 %. No corresponding fluctuations occurred in native out-migration.

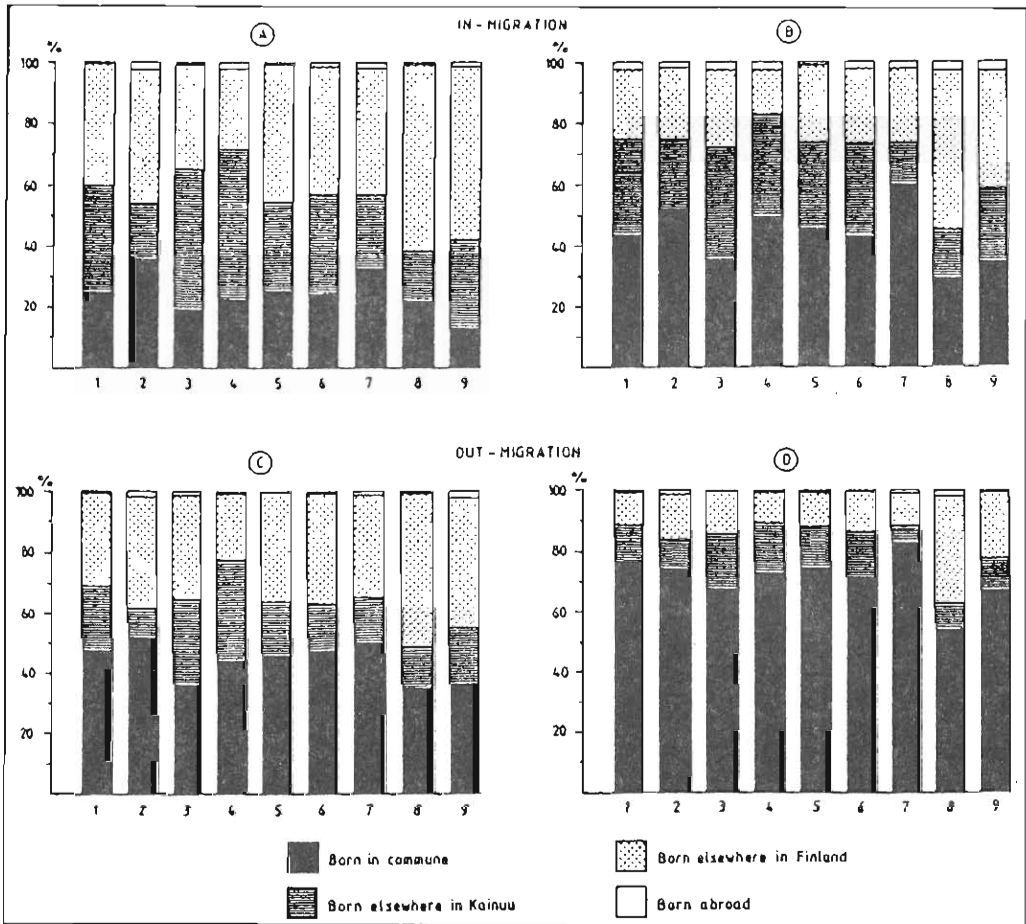

Fig. 2.

In-migration and out-migration according to birthplace in the rural communes of Kainuu in 1980-85. 1=Hyrynsalmi, 2=Kuhmo, 3=Paltamo, 4=Puolanka, 5=Ristijärvi, 6=Soikamo, 7=Suomussalmi, 8=Vaala, 9=Vuolijoki, A and C=built-up areas, B and D=rural areas.

The rural areas seem to have been affected worst by this trend, as native-born people accounted for 70 % of all out-migration from these communes compared with only 45.7 % from the built-up areas. Correspondingly, return migration was directed chiefly at the rural areas, where 31.1 % of inmigration concerned persons who had been born there, compared with less than 20 % in the built-up areas (Fig. 2). The focus for both native out-migration and return migration in Kainuu would appear to have been upon the villages in the eastern and central parts of the region,

whereas a highly negative native migration balance was characteristic of the western and central areas (Fig. 3).

The native migration balance for the whole region was a negative one over the period 1980-85, to an extent of 4780 persons, implying an annual loss of native inhabitants equivalent to: 1.2 % of the population of the rural communes. The highest proportions of the losses were to Southern Finland (30.2 %), the town of Kajaani (24.2 %) and other parts of Northern Finland (19.0 %). The proportion of the losses accounted for by migration be-

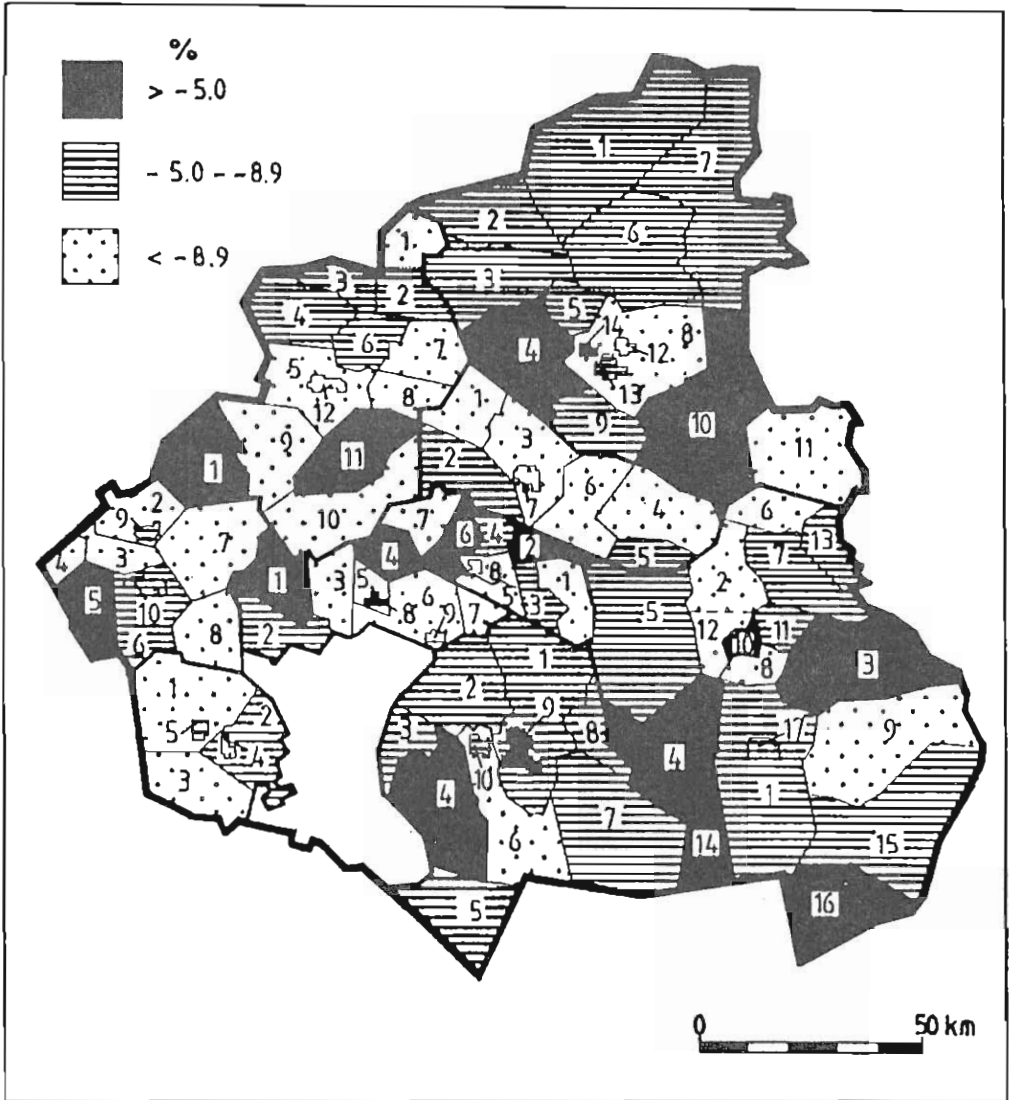

Fig. 3. Migration balance according to return migration and native out-migration in the rural communes of Kainuu in 1980-85.

tween the rural communes of Kainuu was 13.8 %. The total loss of native population from the rural communes of Kainuu to areas outside the region in 1980-85 was 2961 persons, equivalent to 0.8 % of the total population of these rural communes per year. On the other hand, a positive balance of native migration was recorded between these rural communes and for-

eign countries, principally Sweden (Fig. 4).

Characteristics of the Migrants

The migrants returning to the rural communes of Kainuu were typically single people, largely unmarried men with oc-

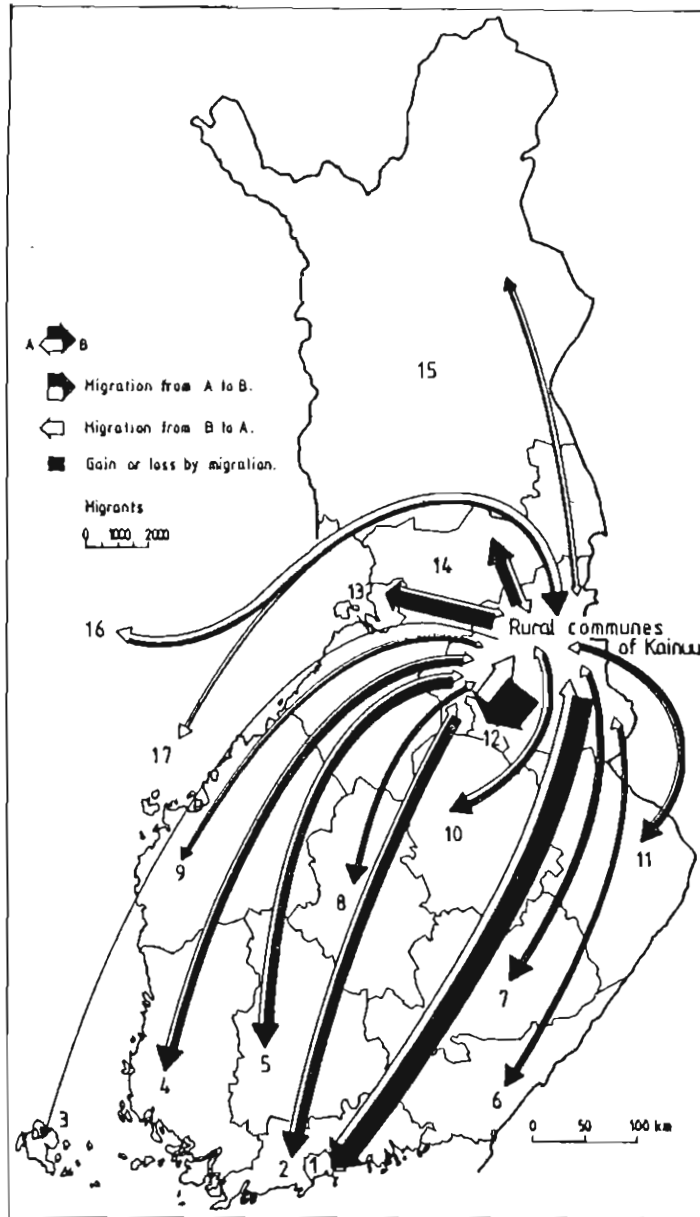

Fig. 4.

Return migration and native out-migration of the rural communes of Kainuu in 1980-85. 1=Helsinki and the communes surrounding it, 2=rest of Uusimaa province, 3=Åland province, 4=Turku and Pori province, 5=Häme province, 6=Kymi province, 7=Mikkeli province, 8=Central Finland province, 9=Vaasa province, 10=Kuopio province, 11=North Karelia province, 12=Kajaani, 13=Oulu and the communes surrounding it, 14=rest of North Ostrobothnia, 15=Lapland province, 16=Sweden, 17=other foreign countries.

occupations in the service sector. This predominance of men was typical of the actual rural areas, whereas no sex-related differences were observable in the built-

up areas (Table 1; Fig. 5). A similar predominance of men in return migration statistics has been noted earlier (see Aho et al. 1987: 110-111). Return migrants and

Table 1. Characteristics of return migrants to and native out-migrants from the rural communes of Kainuu in 1980-1985.

Characteristics	RETURN MIGRANTS				NATIVE OUT-MIGRANTS			
	built-up areas		rural areas		built-up areas		rural areas	
	no.	%	no.	%	no.	%	no.	%
Size of family								
1 pers.	674	70.9	856	75.8	1 800	84.3	3 436	93.6
2 pers.	107	11.3	98	8.7	162	7.6	142	3.9
> 2 pers.	169	17.8	175	15.5	172	8.1	92	2.5
Total	950	100.0	1 129	100.0	2 134	100.0	3 670	100.0
Sex								
Male	591	50.1	751	56.7	1 421	45.8	2 093	50.6
Female	588	49.9	573	43.3	1 682	54.2	2 043	49.4
Total	1 179	100.0	1 324	100.0	3 103	100.0	4 136	100.0
Age								
0-14	31	2.6	28	2.1	753	24.3	328	7.9
15-24	399	33.8	471	35.6	1 324	42.7	2 284	55.2
25-34	460	39.0	493	37.2	820	26.4	1 143	27.7
35-44	112	9.5	168	12.7	104	3.3	136	3.3
45-64	114	9.7	131	9.9	77	2.5	174	4.2
65 +	63	5.4	33	2.5	25	0.8	71	1.7
Total	1 179	100.0	1 324	100.0	3 103	100.0	4 136	100.0
Marital status								
Single	604	51.3	755	57.0	2 255	72.7	3 219	77.8
Married	474	40.2	457	34.5	759	24.4	788	19.1
Widowed/divorced	100	8.5	112	8.5	89	2.9	129	3.1
Total	1 178	100.0	1 324	100.0	3 103	100.0	4 136	100.0
Occupation								
Agriculture & forestry	38	4.9	121	13.7	59	5.7	148	13.9
Constructional	65	8.4	101	11.4	110	10.7	113	10.6
Industrial	158	20.5	174	19.7	147	14.3	211	19.8
Transport & communications	58	7.5	81	9.1	73	7.1	72	6.7
Commerce and service sector	453	58.7	408	46.1	640	62.2	522	49.0
Total	772	100.0	885	100.0	1 029	100.0	1 066	100.0

those interested in returning have also been observed to include many with a high standard of education, who are actively engaged in a career and who have a relatively long experience of full-time work (Ryökäs 1988: 55).

The average age of the return migrants in 1980-85 was 30 years, with no differ-

ence observable on the dimension countryside — built-up area. Also, the proportion of total return migration accounted for by the most migration-prone age group, 15-24 years, was slightly higher than in immigration in general. Taken all in all, return migration during the present decade has involved more young people than

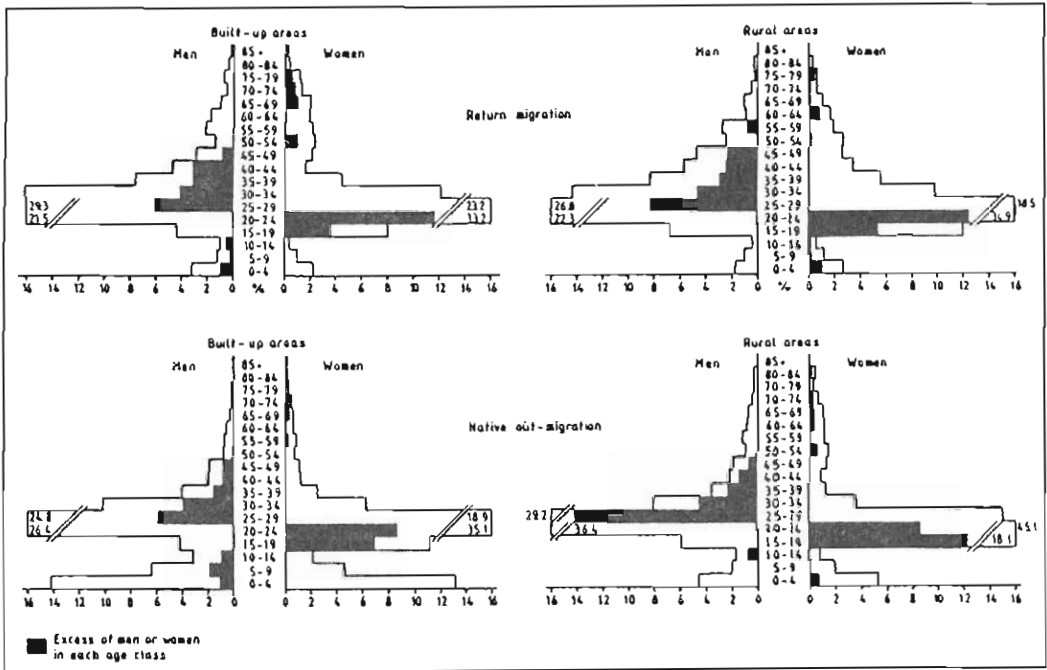

Fig. 5. Age and sex structures of the return migrants and native out-migrants in the rural communes of Kainuu in 1980-85.

older ones (cf. Williams 1980: 173, 182), although it is interesting to note that old people (over 64 years) account for almost twice the proportion of return migrants as they do of in-migrants as a whole, moving chiefly into the built-up areas.

The typical native out-migrant is also a single person, a young unmarried woman with a service-sector occupation. This predominance of females is most evident in the built-up areas, whereas no differences between the sexes are seen in native out-migration from the rural areas. Native out-migration is concentrated among single people to a still greater extent than any other form of migratory flow, for these account for 90.2 % of all migrants as compared with 81.1 % of out-migrants from the communes as a whole. Similarly 49.8 % of the native out-migrants were young people, aged 15-24 years, compared with 37.8 % of all out-migrants. The proportion of native out-migrants aged over 64 years did not differ appreciably

from the proportion of out-migrants in general of this age.

Significance of Return Migration for Regional Development

Kainuu has characteristically been on the losing end as far as long-term migration trends are concerned, with only the central place of the region, Kajaani, showing a regular net in-migration. Internally, the region's migration pattern has featured a pronounced concentration of population in the built-up areas and consequent abandonment of the countryside. Were over 67 % of the region's population still lived in the countryside in 1960, the proportion in 1985 was no more than 36 %. This concentration has continued into the present decade and shows every sign of doing so for some time to come.

The trend in migration as far as the return flow is concerned has been a declin-

ing one in recent years, return migration falling by almost a half both in absolute terms and as a percentage of total in-migration. Meanwhile out-migration has meant that the communes have lost above all large numbers of their native inhabitants to other areas. Only with respect to actual immigration and emigration, especially to and from Sweden, has the balance continued to be a positive one.

In spite of the decline in migration in general and return migration in particular in the rural communes of Kainuu, return migration remains a phenomenon of some significance, especially in areas of net out-migration (cf. Goldscheider 1983:51; Aho et al. 1987:9; Borgegård 1987: 11). Apart from the drift of population back from Sweden, another significant trend is thought to be return migration within Finland itself, which is expected to increase in volume in the 1990's (Ryökäs 1988: 1; cf. Aalto & Koironen 1986: 196). It should be noted, of course, that the probability of return migration in an individual case has been observed to decrease with increasing length of residence elsewhere (Clark 1982: 24-25), while Williams (1980: 172) likewise observed that over a half of the return migrants that he studied were coming back after an absence of 10 years or less.

Return migrants can be divided into three categories: those coming home because they were unable to settle in their new surroundings, those coming home on reaching retirement age, and most significantly, those who met with success in their new life and are now enthusiastic to come home in order to contribute something 'new' to the area of their birth (cf. Lewis 1982: 29). Thus return migrants have been shown to be predominantly

relatively well educated people with specific professional skills to offer. Their advantages when setting up in business upon returning often lie in the fact that they have already built up a network of professional contacts, so that distance no longer becomes a limiting factor (see Sundin & Wiberg 1988: 13).

One crucial idea as far as trends in migration are concerned is that the structural and economic compulsions built into our society are gradually declining in importance as determinants of human activity and are being replaced by people's own goals and values. Improved standards of education in particular are regarded as leading to a situation in which increasing weight will be placed upon non-economic factors related to the quality of life within migration decisions (Asp 1982: 319; Rannikko 1986: 119). Hautamäki (1984: 86-89) similarly justifies his view of a 'rural revival' in terms of alterations in people's attitudes.

The reasons for people returning from Sweden have already been traced back to predominantly non-economic considerations, e.g. adaptational and linguistic difficulties, children's education, or retirement (see Lindgren & Ritamies 1981: 24; Korkiasaari 1983: 12-14), and it is frequently the case that such people have retained many of their home ties and preserved, or even increased, their respect for the rural way of life while living elsewhere (Aho et al. 1987: 112). A very recent survey of return migration to Mikkeli has shown that the most significant motives for returning are connected with housing and environmental factors, the second most common reason being employment, with considerable emphasis also on a desire to return to the area of one's birth (Ryökäs 1988: 55).

REFERENCES

Aalto, Kaisa & Kimmo Koironen (1986): Työryhmäraportti. In Koivukangas, Olavi, Raimo Narjus & Ismo Söderling (eds.): Muuttoliikesymposium 1985, 196-198. Siirtolaisuusinstituutti, Siirtolaisuustutkimuksia A 14

Aho, Seppo, Heli Iloa & Tiina Keränen (1987): Tervolan muuttajat ja palaajat. Tutkimus Lapin läänin ulkopuolelle vuosina 1970-1984 muuttaneista tervolalaisista lähdön aikaan ja vuonna 1986. University of Oulu, Research Institute of Northern Finland C 79. 118 pp.

Asp, Erkki (1982): Elintaso vai ympäristön laatu. In Koivukangas, Olavi, Kai Lindström & Raimo Narjus (eds.): Muuttoliikesymposium 1980, 318-322. Siirtolaisuusinstituutti, Siirtolaisuustutkimuksia A 8.

Borgegård, Lars-Erik (1987): Return migration and regional development. Some preliminary findings. Paper presented in European Population Conference. Jyväskylä.

Clark, William A.V. (1982): Recent Research on Migration and Mobility: a Review and Interpretation. Progress in Planning 18, 1-56.

Goldscheider, Calvin (1963): Modernization, migration and urbanization. In Morrison, Peter A. (ed.) Population movements: Their forms and functions in urbanization and development, 47-66. International union for the scientific study of population. Liege

Hautamäki, Lauri (1984): Maaseudun kehitys ja omatoimisuus. Tutkimus maaseudun kehitystekijöistä ja uuden kehittämissuunnan hahmottamisesta. Sisäasiainministeriö, Aluepoliittinen osasto, Aluepoliittisia selvityksiä I:1984. 97 pp.

Korkiasaari, Jouni (1983): Ruotsista Suomeen vuosina 1980-81 palanneet. Siirtolaisuustutkimuksia A 9. 289 pp.

Kuitalahti, Olli (1986): Kotiseudun merkitys muuttovirtojen suuntautumisessa. E.G. Ravenstein ja 1980-luvun väestömuutoksia Suomessa. In Koivukangas, Olavi, Raimo Narjus & Ismo Söderling (eds.): Muuttoliikesymposium 1985, 281-297. Siirtolaisuusinstituutti, Siirtolaisuustutkimuksia A 14.

Lewis, G.J. (1982): Human Migration. 220 pp. London.

Lindgren, Jarl & Marketta Ritamies (1981): Population Development in Finland in the 1970's. The Population Research Institute, Yearbook of Population Research in Finland 1981.XIX, 11-27.

Rannikko, Pertti (1986): 'Tietoyhteiskunnan' muuttoliike. Omien arvojen toteuttamista vai taloudellisiin pakkoihin sopeutumista? In Koivukangas, Olavi, Raimo Narjus & Ismo Söderling (eds.): Muuttoliikesymposium 1985, 119-130. Siirtolaisuusinstituutti, Siirtolaisuustutkimuksia A 14.

Ryökäs, Merja (1988): Paluumuutto. Mikkelin seudulta vuosina 1974-1976 muuttaneiden paluuhalukkuus ja -mahdollisuudet. Helsingin kaupunkorakentamisen julkaisuja M-30. 57 pp.

Sofranko, Andrew J. & James D. Williams (1980): Characteristics of migrants and residents. In Sofranko, Andrew J. & James D. Williams (eds.): Rebirth of Rural America: Rural Migration in the Midwest, 19-31. North Central Regional Center for Rural Development. Iowa State University.

Sundin, Elisabeth & Ulf Wiberg (1988): Mobility and the development of firms. Paper presented in the symposium 'The Change from Resource to Knowledge Economy'. Tornio.

Williams, James D. (1980): Return migrants from metropolitan areas. In Sofranko, Andrew J. & James D. Williams (eds.): Rebirth of Rural America: Rural Migration in the Midwest, 171-182. North Central Regional Center for Rural Development, Iowa State University.

Ruotsinsuomalaiset ikääntyvät — palaavatko eläkeläiset?

Suomen ja Ruotsin välinen muuttoliike on viimeiset seitsemän vuotta ollut Suomelle paluuvoittoista. Tuona aikana (1981-1987) Ruotsista on muuttanut Suomeen yli 60 000 ja päinvastaiseen suuntaan noin 35 000 henkilöä. Huipussaan paluumuutto oli vuonna 1982. Tällä hetkellä (1988) muuttoliike on lähes tasapainossa ja jatkunee lähivuosina samanlaisena muuttajien vuosittaisen määrän ollessa noin 4 000-5 000 henkilöä kumpaankin suuntaan (SOS: Be 1981-87; ks. liitekuvio s. 15).

Paluumuutto on vaikuttanut melko vähän Ruotsissa asuvan suomalaisväestön määrään. Vuoden 1987 lopussa siellä asui noin 224 000 Suomessa syntynyttä henkilöä ja lähes 100 000 heille siellä syntynyttä lasta. Kaikkiaan Ruotsissa siis asui tuolloin noin 320 000 ensimmäisen ja toisen polven suomalaista. Näistä 130 000 oli edelleen Suomen kansalaisia. (SOS: Fo 1987.)

Ruotsinsuomalaisten ikärakenne vanhenee

Mikäli muuttajien määrä ja ominaisuudet pysyvät tulevaisuudessa samanlaisina kuin vuonna 1985, vähenee Ruotsissa asuvan **Suomessa syntyneen** väestön määrä noin 200 000:een vuosituhannen vaihteeseen mennessä (Reinans 1988; ks. liitekuvio s. 15). Samalla se vanhenee selvästi nopeammin kuin Ruotsin ja Suomen kantaväestö. Tähän on syynä lähinnä

Jouni Korkiasaari on ollut Siirtolaisuusinstituutissa tutkijana vuodesta 1980 lähtien. Artikkelin perustuu osittain hänen vuonna 1986 valmistuneeseen tutkimukseensa 'Paluumuuttajat sosiaali-, terveys- ja työvoimapalveluiden käyttäjinä'.

se, että 1980-luvun voimakas paluumuutto on vähentänyt erityisesti keski-ikäisten ja sitä nuorempien ruotsinsuomalaisten määrää. Uutta samanikäistä tai nuorempaa väestöä ei kuitenkaan ole vastaavasti tullut tilalle, koska Ruotsiin muutto on ollut vähäistä. Tällä hetkellä vanhusten suhteellinen osuus on kuitenkin ruotsinsuomalaisissa vielä selvästi pienempi kuin maiden kantaväestöissä.

Vanhussiirtolaiset

Ruotsissa asuu nykyisin lähes 20 000 eläkeikässä olevaa (yli 65-vuotiasta) Suomessa syntynyttä henkilöä. Määrä on lisääntynyt noin 1 000:lla vuosittain. Myös ennen-

aikaiseläkkeellä olevia on runsaasti. Heidän määrästään ei kuitenkaan ole tarkkoja tilastoja. Erään selvityksen mukaan Tukholman läänissä asui vuonna 1983 yhteensä noin 5 200 suomensyntyistä henkilöä, jotka olivat ennenaikaiseläkkeellä tai pitkäaikaissairaita (långtidssjukskrivna) eli lähes saman verran kuin läänissä oli eläkeikäisiä suomalaisia (5 900). Koska lähes puolet ruotsinsuomalaisista asuu Tukholman läänissä, voidaan olettaa, että suhde on suunnilleen sama myös koko maassa. Näin ollen Ruotsissa nykyisin asuvien eläkeikäisten, ennenaikaiseläkkeellä olevien ja pitkäaikaissairaiden suomalaisten määrä olisi yhteensä yli 30 000. (SOS: Fo 1987; Invandrare i Stockholm län 1985.)

Vanhuspalaajia noin 200 vuodessa

Maiden välillä muuttaneissa on ollut melko vähän eläkeikäisiä henkilöitä. 1970-luvulla heitä oli Ruotsiin muuttaneissa suunnilleen saman verran kuin Suomeen muuttaneissakin: noin 130-150 henkilöä vuosittain kumpaankin suuntaan. 1980-luvulla tilanne on kuitenkin muuttunut siten, että palanneissa heitä on ollut noin puolet enemmän kuin lähteneissä Suomeen tulleissa noin 200 ja Ruotsiin meneissä noin 90 henkilöä vuosittain. Lähivuosina ei ole odotettavissa suuria muutoksia. Kysymys on korkeintaan muuttaman kymmenen henkilön vuosittaisesta vaihtelusta. (SOS: Be 1970-87.)

Muuttaneiden ja Ruotsissa asuvien eläkeikäisten määristä voidaan päätellä, että suurin osa ruotsinsuomalaisista eläkeläisistä jää pysyvästi Ruotsiin. Tähän viittaa sekin, että lähes 80 prosenttia heistä on vaihtanut kansalaisuutta. Olettamusta vahvistavat myös tutkimukset. Esimerkiksi Haavio-Mannilan tutkimuksessa (1986) alle neljäsosa Tukholmassa asuvista suomalaiseläkeläisistä oli halukas palaamaan kotimaahansa. Heistäkin vain harvalla arvioitiin olevan realistiset edellytykset muuttoon.

Pelko toimeentulon heikkenemisestä on usein esteenä Suomeen paluulle. Sen vuoksi monet eläkkeellä olevat ruotsinsuomalaiset ovat paluun sijasta muuttaneet lähellä Suomen rajaa sijaitseviin Pohjois-Ruotsin kuntiin, erityisesti Haaparantaan. Vaikei tämä muuttoliike vielä nykyisin ole kovin suurta (50—100 henkilöä vuosittain), se voi kuitenkin eläkeläisten määrän nopeasti lisääntyessä kasvaa huomattavasti lähivuosina.

Paluun esteet ja ongelmat

Muutto on ihmiselle suuri 'voimainkoetus', joka vielä korostuu erityisryhmien kuten vanhusten kohdalla. Reaaliset edellytykset muutolle saattavat olla vähäiset. Kaikilla vanhuksilla ei ehkä ole edes paikkaa mihin muuttaa, kun entinen kotikunta tai sukulaiset eivät halua ottaa heitä hoidettavakseen. Monet vanhukset eivät myöskään halua joutua eroon Ruotsissa asuvista lapsistaan ja lapsenlapsistaan. Lisäksi Ruotsin hyvä sosiaaliturva ja terveydenhoito sekä muuton rasittavuus saattavat tehdä Ruotsiin jäämisestä houkuttelevamman vaihtoehdon. Paluun pohdiskelu lieneekin monille vain jonkinlaista ajatusleikkiä, joka antaa tilaisuuden nostalgisiin muistelmiin ilman, että muuttoa sen vakavammin harkittaisiin.

Pelko eläkkeiden pienenemisestä on yksi keskeisimmistä paluun esteistä. Vaikka eläkkeet ilmeisesti usein laskevatkin, saattaa pudotus silti olla todellisuudessa vähäisempi kuin yleisesti uskotaan eikä sillä toimeentulon kannalta välttämättä aina ole kovin suurta merkitystä. Monet muut tekijät saattavatkin olla paljon ratkaisevampia paluun esteitä, ne vain ovat 'syvemmillä' ja siten vaikeammin hahmotettavissa. Yleensä muutor estyminen, kuten itse muuttokin, perustuu monen eri tekijän yhteisvaikutukseen, ja tällöin on vaikea sanoa mikä niistä on tärkein tai ratkaisevin.

Niillä, jotka mahdollisista esteistä huolimatta muuttavat Suomeen, on vastas-

saan monenlaisia ongelmia. Ne ovat pääosin samanlaisia kuin muillakin palaajilla ja liittyvät lähinnä toimeentuloon, henkiseen sopeutumiseen ja käytännön asioiden järjestelyihin. Vanhusten kohdalla ongelmat kuitenkin usein korostuvat heikentyneen terveyden ja henkisen vireyden vuoksi. (Korkiasaari 1986.)

Käytännön ongelmat

Jokainen muuttaja joutuu muuton eri vaiheissa suorittamaan suuren määrän erilaisia käytännön järjestelyjä ja asioimaan sen vuoksi mm. eri viranomaisten luona. Heillä on kuitenkin usein puutteelliset tiedot tarjolla olevista palveluista ja Suomen oloista yleensä. Tähän voivat olla syynä väärinkäsitykset ja muuton huono valmistelu, mutta joskus myös viranomaisten antamat virheelliset tiedot. Tiedotuskaan ei laajuudestaan huolimatta tavoita kaikkia muuttajia eikä se aina ole ajan tasalla.

Monien palaajien, varsinkin vanhusten, on vaikea ymmärtää viranomaisten jakaman kirjallisen informaation kielellisiä 'koukeroita'. Tämä koskee erityisesti eläkesäädöksiä, joista asiantuntijoidenkin on usein vaikea saada selvää. Tästä aiheutuu helposti väärinkäsityksiä ja katkeruutta viranomaisia kohtaan.

Tietojen puutteellisuus ei koske pelkästään palaajia, vaan myös viranomaisia, joilla on yleensä vain vähän kokemusta palaajista. Tästä syystä asiakkaat ohjataan helposti 'luukulta toiselle'. Suomen viranomaisilla on toisaalta vähemmän taloudellisia voimavaroja palvelujen antamiseen kuin Ruotsin viranomaisilla. Tätä kaikki palaajat eivät ymmärrä ja ovat siksi tyytymättömiä saamiinsa palveluihin.

Osa palaajista sanoo tottuneensa Ruotsissa parempiin palveluihin ja haluaisi samanlaista palvelua myös kotimaassa. Ruotsissa heitä on autettu enemmän 'kädestä pitäen' samalla kun asioiden hoito on ollut siellä yksinkertaisempaa ja joustavampaa. Suomessa heiltä vaaditaan

enemmän omaa aktiivisuutta. Asioiden hoitoa hankaloittaa lisäksi se, että viranomaiset tarvitsevat päätöksenteossaan erilaisia todistuksia ja muita asiakirjoja Ruotsista. Palaajilla ei useinkaan ole niitä mukanaan. Niiden hankkiminen jälkikäteen Ruotsista on luonnollisesti hidasta ja kielivaikeuksien vuoksi muutenkin hankalaa. Yksi asioiden käsittelyä vaikeuttava tekijä on myös se, että viranomaisten välinen yhteistyö sekä maan sisällä että maiden välillä on vähäistä.

Asunnon hankkiminen on usein vaikea ongelma. Jopa oman asunnon ostaminen voi estyä, jos muuttaja on Ruotsin kansalainen, sillä useimpien asuntoyhtiöiden säännöt kieltävät osakkeiden myymisen ulkomaalaisille. Kunnat taas ovat vastahakoisia tarjoamaan palvelujaan muuttajalle, jos hänellä ei ole kunnassa pysyvää asuntoa. Tästä aiheutuu ongelmia erityisesti silloin, kun vanhus hakeutuu suoraan laitoshoittoon, esimerkiksi vanhainkotiin. Silloin kun kysymyksessä on vain vanhuksen hoito Suomessa, ei varsinainen muutto, on lähettävä kunta Ruotsissa velvollinen maksamaan hoidosta aiheutuvat kulut.

"Kun olen eläkkeellä niin kun asuin vielä Ruotsissa olin siellä jo asuntojonossa Suomeen vuoden verran ja sitten muutin tänne Suomeen ja sain väliaikaisasunnon jossa ei ole mitään pesumahdollisuuksia. Niin saan vieläkin jonottaa asuntoa vaikka nykyinen on jo todettu minun terveydelleni haitalliseksi. Että olen alkanut harkita takaisin muutttoa Ruotsiin jossa olen terve tullut takaisin ja saan paremman asunnon vaikka olen eläkeläinen ja suomalainen."
(Nainen, 65 v.)

Käytännön järjestelyissä ilmeneviä ongelmia voidaan vähentää mm. helpottamalla 'paperisotaa', lisäämällä viranomaisten välistä yhteistyötä ja koulutusta, perustamalla muuttajille erityinen yhdyshenkilöverkosto sekä parantamalla tiedotusta.

Toimeentulo-ongelmat

Eläkkeiden oletetaan yleensä pienenevän huomattavasti Ruotsista Suomeen muutettaessa. Asiaa ei kuitenkaan ole tarkemmin tutkittu. Korkeintaan on tehty kummankin maan eläkesäädöksiin perustuvia teoreettisluonteisia laskelmia. Eläkkeiden määräytymisperusteet ovat kuitenkin monimutkaisia ja vaihtelevat suuresti eri henkilöiden kohdalla. Tästä syystä on vaikeaa ilman tapauskohtaista tutkimusta todeta, pienenevätkö eläkkeet muutettaessa ja jos, niin kuinka paljon ja kuinka monen muuttajan kohdalla. Lisäksi on otettava huomioon, että eläkeläisen toimeentuloon vaikuttavat myös muut yhteiskunnalliset tulonsiirrot, kuten asumistuki. (Ks. Vanhus muuttajana ... 1985.)

"Täytyy olla valtavan rikas eläkeläinen, joka muuttaa Ruotsista tänne. Sain siellä 1300 kr asuntotukea kk. Laskekaa paljonko olen tällä aikaa köyhtynyt, kun en saa asuntotukea nyt, ainakaan vielä, vuokrani on 1000 mk/kk. Olen asunut nyt toista vuotta täällä. Minä olen niin katkera ja halveksin tuollaista touhua. Olen ollut Ruotsissa jo 10 vuotta eläkkeellä." (Nainen, 66 v.)

"En osaa ehdottaa muuta, kun että eläke on liian pieni olen väliinputoaja. 15 vuotta meni hukkaan työvuosista josta eläke ei kasvanut. Olen velkaa asunnostani jonka ostin tänne tultuani. Saan molemmista maista eläkkeen. Ruotsista tuleva eläke hupenee kun se on alhaisempi Suomen markkaa." (Nainen, 67 v.)

Eläkesäädösten monimutkaisuus aiheuttaa runsaasti väärinkäsityksiä ja tyytymättämyyttä. Joissakin tapauksissa eläkkeiden verotus saattaa muodostua kohtuuttomaksi, kun veroa joudutaan maksamaan molempiin maihin. Yhteispuhjoismainen sosiaaliturvasopimus ottaa kyllä periaatteessa varsin hyvin huomioon muuttajan edun. Käytännön tasolla sopimuksen "henki" ei kuitenkaan aina toteudu.

"Miksi ei verotoimistosta voida selkeästi sanoa vieläkö menee veroa tulosta, joka tulee Ruotsista (työeläke). Kun Ruotsista saadusta tulosta on vero maksettu Ruotsiin. Niin vieläkö Suomessa verotetaan tästä tulosta (lähdevero). Jos niin, kuinka paljon? Yrityksistäni huolimatta en ole saanut selkeätä tietoa. Miten ne sitten verottaa, kumminkin, kun kukaan verotoimistosta ei voi antaa ennakkotietoa. ...Miten voi näin olla, tärkeässä asiassa. Kantani on se, että Ruotsin tulosta vielä verotetaan Suomessa. Niin sitten on pakko muuttaa Ruotsiin. Onhan järjetöntä maksaa, kaksinkertaista veroa." (Mies, 69 v.)

Sairaseläkkeellä olevat ovat eräissä tapauksissa menettäneet Ruotsissa saamiinsa eläke-etuja, kun sairauden aiheuttama työkyvyn alentuminen on Suomessa arvioitu vähäisemmäksi kuin Ruotsissa.

"Suomessa ne (ennenaikaiseläkepaperit) eivät kelvanneet koska olen kotona enkä työssä niin en saa eläkettä Suomessa. Mies joutu työkyvyttömyyseläkkeelle 4 vuotta sitten. Taloudellinen rahatilanne laski näinollen. Ruotsissa hyväksyttiin eläkkeelle Suomessa ei. Elämme yhdellä eläkkeellä." (Nainen, 54 v.)

Toivottavaa tietenkin olisi, ettei eläke ainakaan pienenisi maasta toiseen muutettaessa. Tämä edellyttäisi nykyisen sosiaaliturvasopimuksen tarkistamista. Eräs mahdollisuus olisi se, että eläkkeessä mahdollisesti tapahtuvan pudotuksen maksaisi lähtömaa. Tämäkin olisi sille edullisempaa kuin eläkeläisten jääminen pysyvästi maahan. Eläkeläisille se puolestaan antaisi todellisen valinnanvapauden.

"Esitän, että Ruotsista saatu eläke-etu saataisiin saman suuruisena Suomeen tai että Suomessa maksettaisiin saman suuruinen kansaneläke osuus mikä se on saatu Ruotsista eläkettä määrättäessä."

Sekä rintamamiehille maksettaisiin rintamalisä Ruotsin kansaneläkkeen saajalle.” (Mies, 63 v.)

Vähävaraisille vanhuksille saattavat myös muutosta aiheutuvat ylimääräiset kustannukset aiheuttaa suuria vaikeuksia. Epäkohtana voidaan pitää sitä, että vanhuksset eivät ole oikeutettuja muuttoavustuksiin kuten työssäkävät. Tähän liittyen olisikin tutkittava, voitaisiinko tilapäisiin toimeentulovaikeuksiin esimerkiksi eläkepäätöksen viivästymisen vuoksi joutuneille perustaa erityinen muuttoturvarahasto.

”Toivoisin, että ottaisivat paremmin huomioon myöskin vanhemmat henkilöt, jotka eivät kelpaa työmarkkinoille enää, esim. heille myöskin muuttoavustukset. Jouduin ottamaan lainaa viisi tuhatta pankista täällä Suomessa muuttoon ja elämisen aloittamiseen. On kova paikka maksaa takaisin.” (Nainen, 56 v.)

Sopeutumisongelmat

Muutto on tapahtuma, joka aiheuttaa lyhyen ajan sisällä monenlaisia muutoksia ihmisen elämässä. Vaikka ne eivät kaikkien kohdalla olekaan samanlaisia, on useimpien muuttajien elämäntilanne ainakin jonkin aikaa ennen ja jälkeen muuton tavanomaista vaikeampi. Elämänmuutoksista aiheutuu eriasteisia henkisiä paineita, joista selviäminen riippuu sekä näiden muutosten määrästä ja laadusta että muuttajan itsensä ominaisuuksista ja voimavaroista. Tärkeää on myös se tuki, jota hänen lähimmäisensä ja muu ympäristönsä (mm. viranomaiset) pystyvät hänelle antamaan.

Tietynasteinen henkinen stressi ja vieraantuneisuuden tunne on varmasti muuttajien väistämätöntä varsinkin silloin, kun poissaolo kotimaasta on kestänyt kauan. Näin on usein juuri vanhusten kohdalla. Toisaalta sopeutuminen on yleensä vaikeinta henkilöille, joilla elämisen aineelli-

set edellytykset ja terveys ovat heikoimmat. Tämäkin koskee erityisesti vanhuk-

sia. Vanhuspalaajien henkiseen sopeutumiseen on viranomaistoimenpitein melko vaikeaa vaikuttaa, koska sen syyt ovat moninaisia ja liittyvät paljolti ihmissuhteisiin. Sitä voidaan kuitenkin huomattavasti edesauttaa turvaamalla vanhuksille elämisen perusedellytykset: riittävä taloudellinen toimeentulo ja tyydyttävät asunto-olot sekä tarvittavat kotipalvelut ja terveydenhoito.

Koska suurin osa ruotsinsuomalaisista eläkeläisistä jää pysyvästi Ruotsiin, tulee pääpaino heitä koskevissa viranomaistoimenpiteissä olemaan Ruotsin puolella. Vanhuspalaajien määrän ollessa suhteellisen pieni, ei heidän muuttamistaan Suomelle ja sen yksittäisille kunnille kovinkaan suurta rasitusta. Vanhuksille itselleen muutto voi sen sijaan olla hyvin vaikea ja tuskallinen tapahtuma. Siksi on tärkeää, ettei heidän muuttamistaan aiheutuvia ongelmia vähätellä. Vaikeuksien ilmetessä viranomaisten tulisi tehdä kaikki voitavansa heidän auttamisekseen. Tämä edellyttää myönteistä asennoitumista ja kykyä eläytyä muuttajan asemaan.

Lähteet

Haavlo-Mannila, Elina (1986): Äldre finländska invandrare i Sverige. Socialstyrelsens redovisar 1986:5. Stockholm.

Invandrare i Stockholms län, 8. Hälsa och vård. Rapport 1985:8. Regionalplanekontoret, Stockholms läns landsting. Stockholm.

Korkiasaari, Jouni (1986): Paluumuuttajat sosiaalili-, terveys- ja työvoimapaalvelujen käyttäjinä. Sosiaalilihallituksen julkaisuja 14/1986 - Lääkintöhallituksen julkaisuja 88/1986. Helsinki.

Reinans, Sven (1988): Finländare i Sverige 1985-2015. Teoksessa Sverigefinländarna år 2000. En seminarierapport. Rapport nr 10. Delegationen för invandrarforskning (DEIFO). Stockholm.

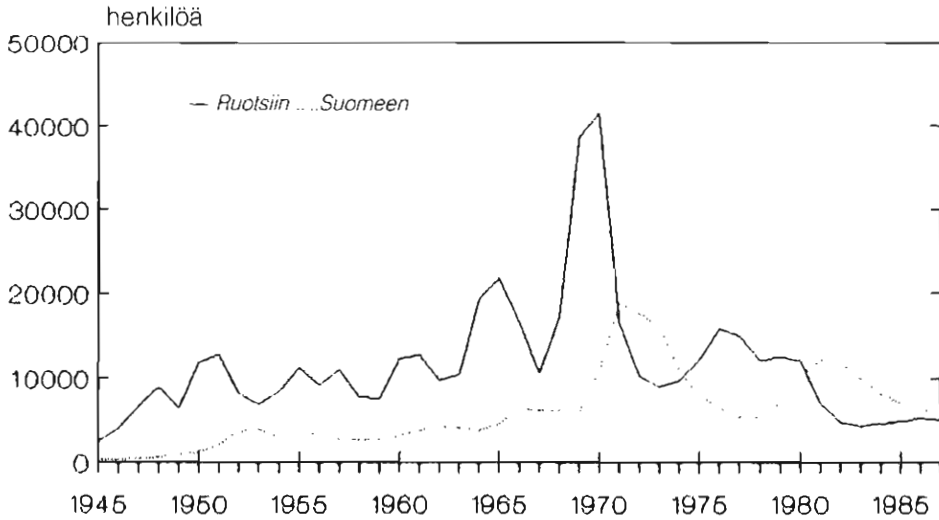

Sveriges officiella statistik (SOS): Befolkningsförändringar 1970-87, del 3. Statistiska centralbyrån Stockholm.

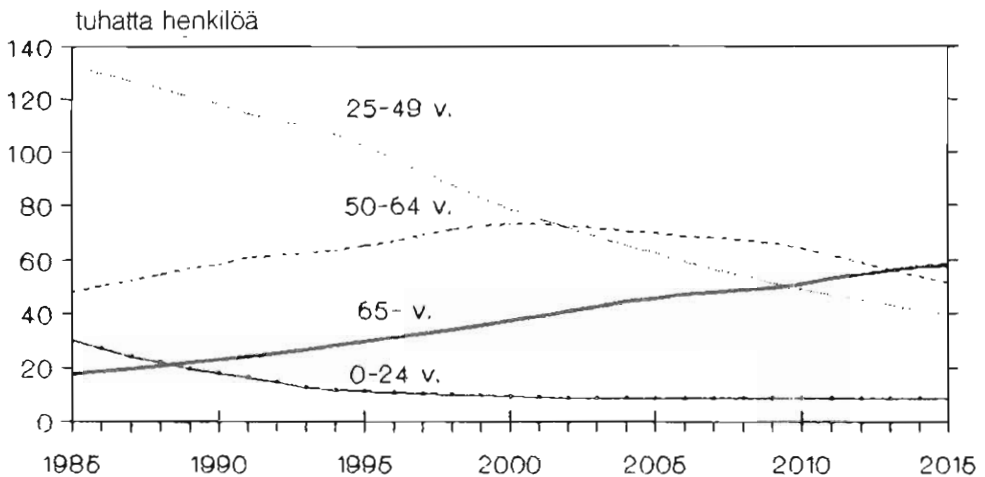
Sveriges officiella statistik (SOS): Folkmängd 1980-87, del 2 och 3. Statistiska centralbyrå, Stockholm.

Vanhus muuttajana Ruotsin ja Suomen välillä (1985). Sosiaalihuollituksen raportisarja 13/1985 Helsinki.

Suomen ja Ruotsin välillä vuosina 1945-87 muuttaneet

Suomessa syntyneiden henkilöiden määrä Ruotsissa ikäryhmittäin vuosina 1985-2015 (ennuste)★

*Ennuste edellyttää, että muuttajien määrä, ikä ja sukupuoli pysyvät samanlaisina kuin vuonna 1985.

Some Cross-Cultural Observations of a Third-Generation Finnish- American

When our grandparents came to the United States, great pressure was put upon them to conform to the customs of their adopted country. ("When in Rome do as the Romans do" or "Maassa maan taval-la.") Therefore, most customs that differed from those in the "Old Country" were laid aside in favor of American ones. Hence, this paper will compare Finnish and American customs, the latter being essentially synonymous with Finnish-American customs.

The United States is twenty-eight times as large as Finland, and Americans can travel thousands of miles without ever leaving their own country. In fact, many of them never do. This can lead to an inbred society which perceives its way of doing things as the only way and the right way. Finns, on the other hand, have over two dozen foreign neighbors in an area just slightly larger than the entire United States. Finns might be expected to have a more international outlook. Whether this is so, I'm not sure. It is an observed fact, however, that differences in cultural customs can cause friction, misunderstanding, as well as raised eyebrows when Finnish-Americans visit the home of their ancestors, or vice versa, if they have not been coached in the ways of their hosts. Verbal communication is less of a problem, for one can always resort to a dictionary, but where does one find a dictionary of social customs?

Lillian K. Lehto, Birmingham, Michigan
B.A., teaching of English, Oakland University, Rochester, Michigan
M.A., Linguistics, Oakland University, Rochester, Michigan
Minor in library science, University of Michigan, Ann Arbor
Currently librarian at Oakland Christian School, Auburn Hills, Mich.; teacher of Finnish at the Finnish Center, Farmington Hills, Mich; and publisher of THE FENNOPHILE

A girl with whom I spoke in Helsinki commented that when she was in the U.S. as a foreign exchange student, she found many cultural differences and had to be careful to say the right things on the right occasion. She observed that Americans

are much more prone to exaggeration and profuse thanks. Finns will mean the same thing, but not be so wordy about it. A Finn may regard the American as insincere, whereas the American, receiving what to him appears "meager" thanks, may wonder whether his gift or deed went unappreciated.

Many have also observed another conversational difference: Americans will engage in casual talk with anyone and everyone, including strangers in a grocery line, at a bus stop, on public transportation, or whatever. Finns don't do this, and can be quite taken aback if a well-meaning American, ignorant of Finnish customs, attempts to initiate a conversation in such a situation.

Conversational topics also differ in our countries. Americans, upon meeting someone for the first time, will often inquire about whether he/she is married, has a family, etc. I am told that this is not to be done in Finland or when talking with Finns. This was brought home to me recently when a Finnish guest and I were in a large group where we shared a table with several others. One of the women in the group, attempting to be friendly, inquired regarding my guest's marital status and whether she had children. I thought nothing of the inquiry, it being a common American conversation-starter; however, my guest abruptly asked that we leave. When we were alone, she commented that she could not stand the inquisitiveness of the woman. I could appreciate her discomfort, but it still amazed me, as she had nothing to hide or be ashamed of. Lesson learned: avoid personal topics in conversations with Finns. It has been my observation that religion and politics should also be avoided.

Pursuing verbal differences further: "bad words" in our cultures differ. Whereas Finnish "bad words" consist of those having to do with the devil, American counterparts have to do with deity, sexual references and bathroom terms. Some-

times in learning the language of another, one inadvertently picks up these terms, not realizing they are unacceptable in polite conversation in the other culture. One would do well to learn what words are to be avoided in the other's culture, as well as what words are sanctioned, so one does not register shock upon hearing what in one's own culture might be inappropriate.

Americans are often initially surprised at the unabashed attitude of Finns toward nudity, elimination, and mixed family bathing in the sauna. This is no doubt a healthy attitude, but we find it alarming, afraid that we will be embarrassed. Americans refer to bathroom functions via euphemisms, and a (false?) modesty governs display of the nude body. An American related this regarding her visit to Finland with her teenage son and daughter: The host family heated the sauna and then announced that it was her family's turn to take a bath. Her son and daughter both protested that they **would not** enter the sauna together, nor with their mother. Each bathed alone. The hostess was baffled by such "foolish" modesty!

"Personal distance" in our two cultures also differs. Whereas Americans in an average stand-up conversation automatically place themselves about 2 to 2 1/2 feet apart, Finns increase this distance by about a foot. This phenomenon is often evident even in photos. Americans "huddle together" in a photo, whereas Finns place some distance between each other. I've found this to be true even of families who "sauna" together! This phenomenon of personal distance also applies to greetings. Whereas the American will often descend upon one with a bear hug, the Finn offers the hand in greeting. The handshake is much more common in Finland than in the U.S. (Would that it were more common here also.)

Finns seem to be more prone to gift-giving, including hostess gifts, than are Americans. The custom of taking flowers

when visiting a home is a charming one which Americans would do well to emulate. Finns, on the other hand, should be made aware of the fact that if an American arrives empty-handed, he is not a social clod, but simply has not learned the custom. The Finnish custom of gifting a (foreign) visitor is also very considerate. However, if a Finn visits in an American home and receives no gift, he should not be offended, for again, this is not our usual custom.

Methods of observing family and personal events also differ in our countries, and some celebrations, such as nameday observances, have disappeared altogether in the U.S. Birthdays might or might not be celebrated, and often the fiftieth birthday, a notable event in Finland, receives no more notice than the forty-ninth. Baptism, funeral, engagement, wedding and funeral customs also have their national variations.

In the U.S., baptism is not considered an occasion of bestowing the name upon the child, nor is the name kept a secret until that occasion. In fact, one of the first questions asked new parents is: "What did you name the child?"

Engagement and wedding customs likewise differ in our cultures. The "engagement trip," (as is the custom at least in northern Finland) is unknown in the U.S. Instead, we have a trip, called the "honeymoon," following the wedding ceremony. Inadvertently-raised American eyebrows, upon first hearing of the "engagement trip," have been known to offend Finnish cousins.

Finnish weddings do not contain the

pageantry often associated with American weddings, where both the bride and groom can have numerous attendants, all in evidence at the altar with the bridal couple.

When a death occurs in an American household, the funeral director is summoned and in a day or two the embalmed remains of the deceased are clothed in "Sunday best" and the body is ready for "viewing" at the funeral home, where friends and relatives gather to express their sympathy amid formal flower arrangements, which have been ordered in advance by friends and relatives, and delivered by the florist. The funeral is held either in a church or the funeral home three or four days after the death has occurred.

In Finland, I'm told, the custom of funeral home visitation is not observed; in fact, no counterpart of our "funeral home" exists. An average of two weeks passes from the time of death to the funeral. At this occasion, friends and relatives present bouquets, the presentation often accompanied by a short eulogy.

Is it any wonder that unrelated cultures have problems understanding each other when we, who are cousins, have our difficulties! Perhaps the most constructive thing we can do is realize that there **are** differences, and keep our eyes and minds open in an effort to discern what they might be. Let **tolerance** be the key word!

(I reserve all right to this article, including the right to publish it in my own publication, **The Fennophile**, or anywhere else I choose.)

Australian ja Uuden Seelannin matka 8.8.–16.9.1988

Matkan tarkoituksena oli toisaalta osallistua kahteen Australian eurooppalaisen asutuksen 200-vuotiskonferenssiin ja toisaalta käydä Uudessa-Seelannissa tutkimaan mahdollisuuksia löytää sopiva muistokivi H.D. Spöringille hänen mukaansa nimetyitä saarelta sekä samalla luoda kontakteja paikallisiin yliopistoihin.

Ensimmäinen kohde oli Canberra, missä sijaitsevassa Australian National Universityssä olin elokuussa kaksi viikkoa ns. visiting fellow. Työskentelin Department of Demographyssä, jossa perehdyin Australian siirtolaisuustutkimukseen ja maan uudistuvaan siirtolaisuuspolitiikkaan. Pidin myös seminaarin aiheesta 'Suomalaiset Australiassa'. Kun seminaarista tiedotettiin yli koko yliopiston, siihen osallistui runsaasti kuulijoita.

Department of Demographyssä ei siirtolaisuustutkimus ole enää niin keskeisenä kuin joskus aikaisemmin. Tätä puutetta poistamaan Australian National Universityn yhteyteen on perustettu Centre for Immigration and Multicultural Studies -niminen tutkimus- ja dokumentaatiolaitos. Sen johtaja Dr. James Jupp tulee ensi vuonna mahdollisesti vierailemaan Pohjoismaissa solmiakseen kansainväliset kontaktit vastaaviin laitoksiin.

Toinen Canberrassa vietetyistä viikoista kului osallistumisessa Terra Australis to Australia -konferenssiin, jonka järjestelyistä huolehti Australian Academy of Humanities. Konferenssin alustajina olivat Australian suurimpien siirtolaisryhmien, kuten englantilaisten, irlantilaisien, saksalaisten ja vietnamilaisten tutkijat ja edustajat.

Konferenssin avajaisten yhteydessä minulla oli tilaisuus tavata pääministeri Bob Hawke ja vaihtaa muutama sana hänen kanssaan. Konferenssiin liittyi oheis-

tapahtumina tutustuminen National Libraryyn, uuteen parlamenttitaloon sekä käynti uudessa taidegalleriassa. Kaikissa näissä oli Australian 200-vuotisjuhliin liittyviä näyttelyitä tms.

Järjestin yhdessä prof. Juha Pentikäisen kanssa Canberran Suomi-talolla pienen seminaarin paikallisille suomalaisille aiheesta 'Australian suomalaisten historian ja kulttuurin tutkiminen ja säilyttäminen'. Tilaisuuteen osallistui noin 40 henkilöä paikallisen Suomi-Seuran ja uskonnollisten yhteisöjen piiristä. Seminaarin yhtenä alustajana toimi myös viime kesänä Suomessa vierailut prof. Jerzy Zubrzycki. Hän toimii parhaillaan Canberraan perusteilla olevan Australian Kansallismuseon etnisenä asiantuntijana. Tämä museo tulee keräämään siirtolaisiin liittyvää aineistoa ja prof. Zubrzyckin ehdotus on, että parhaillaan Australiassa kiertävä suomalaista siirtolaisuutta tähän maahan kuvaava näyttely jäisi pysyvästi esille museon etniseen osastoon. Tämä on parempi ehdotus kuin aikaisempi suunnitelma pitää näyttely laatikossa Suomen suurlähetystön kellarissa, mistä se voitaisiin lainata tarpeen mukaan.

Vierailin myös Australian uudessa parlamenttitalossa tavaten eräitä senaattoreja ja edustajainhuoneen jäseniä, joihin olin tutustunut heidän käydessään Suomessa. Keskustelimme mm. siitä, että Suomeen tulisi saada Australian diplomaattiedustus, sillä nyt suomalaiset joutuvat asioimaan Australian lähetystössä Tukholmassa. Tapsin myös Dr. Peter Shergoldin, joka on entinen siirtolaisuustutkija ja toimii Office of Multicultural Affairs -nimisen viraston johtajana pääministerin kansliassa. Tarkoitus on, että hän vierailisi Suomessa ensi kesänä.

Olavi Koivukankaalla oli tilaisuus tavata Australian pääministeri Bob Hawke Terra Australis-konferenssin avajaisissa Canberrassa elokuussa 1988.

Olavi Koivukangas had the opportunity to meet Bob Hawke, the Prime Minister of Australia, in the Opening of the Terra Australis Conference in Canberra in August 1988.

Matkan pääkohde oli kuitenkin Melbournen yliopistossa 29.8. - 3.9. järjestetty kolmas kansainvälinen symposiumi skandinaavisesta siirtolaisuudesta Australiaan ja Uuteen Seelantiin, mikä tällä kertaa oli omistettu Australian 200-vuotisjuhlille. Suomesta symposiumiin osallistui lisäksi prof. Juha Pentikäinen Helsingin yliopistosta ja FM Hannele Hentula Siirtolaisuusinstituutista. Myös suurlähettiläs Ulf-Erik Slotte, jolla on historiantutkijan koulutus, osallistui symposiumiin koko viikon ajan. Myös muiden pohjoismaiden suurlähettiläät, sairaana ollutta Norjan lähettilästä lukuunottamatta, olivat mukana symposiumissa. Symposiumiin osallistui lähes 200 henkeä - sekä tutkijoita että asianharrastajia. Kolme päivää oli varsinaisia esitelmiä ja lopuksi kahden päivän retki vanhaan tanskalaiseen siirtokuntaan East Poowongiin.

Symposiumin yhteydessä luentosalin eteisaulassa oli esillä Siirtolaisuusinstituutin näyttely suomalaisista Australiassa. Näyttelyn avasi suurlähettiläs Slotte. Alkuperäinen suunnitelma oli, että kaikki Pohjoismaat olisivat tuoneet oman näyttelynsä symposiumiin, mutta vain suomalaisten näyttely toteutui.

Symposiumin avajaisten yhteydessä luovutin Australian 200-vuotisjuhlille omistetun teokseni 'Sea, Gold and Sugarcane' sekä Siirtolaisuusinstituutin viirin Melbournen yliopiston varakanslerille.

Seuraava pohjoismainen Australian ja Uuden Seelannin siirtolaisuuden symposiumi päätettiin pitää 4 - 5 vuoden kuluttua Tanskassa.

Pohjoismaisen symposiumin jälkeen lauanti-iltana 3.9. oli Melbournen Suomi-Seuran 30-vuotisjuhlat, johon suomalaisilla vierailijoilla oli tilaisuus osallistua. Juhlapuheen piti suurlähettiläs Slotte ja itse esitin juhlivalle seuralle Siirtolaisuusinstituutin, Suomi-Australia Seuran ja Suomi-Seuran tervehdykset ja onnittelut.

Seuraavana sunnuntaina 4.9. oli Australian Suomalaisen Lepokotiyhdistyksen vuosikokous Melbournen Suomi-talolla. Kokouksen osanottajille ja Melbournen suomalaisille järjestimme samanlaisen seminaarin kuin viikkoa aikaisemmin Canberrassa. Australian suomalaisten historiasta ja kulttuurista kiinnostuneita henkilöitä osallistui tilaisuuteen noin 30. Esitin diakuva-alustuksen Australian suomalaisten historiasta ja prof. Pentikäinen kertoi suullisen perimätiedon (oral history) keuruusta. Kun tilaisuuteen osallistui Australasian Suomalaisen Liiton johtohenkilöitä, ehdotin, että Liitto voisi ryhtyä puuhaamaan erillistä Australasian Suomalaisen Historiallista Yhdistystä.

Matkan viimeinen viikko oli omistettu Uudelle Seelannille. Aluksi olin puolitoista päivää Aucklandissa. Paikallinen suomalainen yhdistys oli järjestänyt erääseen yksityiskotiin tutustumistilaisuuden, missä näytin diakuvia. Tapasin erikseen myös Turusta kotoisin olevan mainostoimiston johtajan Ari Hallenbergin. Kävin myös Aucklandin yliopiston historian laitoksella. Siellä järjestetään elokuussa 1990 Uuden Seelannin 150-vuotisjuhlaseminaari.

Matkan pääkohde oli pohjoissaaren itärannikolla lähellä Gisbonen kaupunkia sijaitseva Spöringin saari. Tarkoituksena oli noutaa Spöringin saarelta muistokivi pys-

tytettäväksi Aurajoen rannalle Turkuun Spöringin syntymäpaikalle. Herman Dietrich Spöring oli Turusta kotoisin ollut tutkimusmatkailija, joka v. 1768 - 71 kävi kapteeni Cookin mukana Uudessa Seelannissa ja Australiassa.

Hankkeen valmisteluista Gisbornessa huolehtivat hyvin kaksi paikallista Rotaryklubia. Aluksi pidin esitelmän toisen klubin viikkokokouksessa. Myös paikallisen Cook Countyn hallitus osallistui järjestelyihin. Oppaana minulla oli Gisbornen kaupungin eläkkeellä oleva insinööri. Muistokiven haku Tologa-lahden rannalla olevalta noin 1,5 km:n pituiselta saarelta onnistui hyvin erään paikallisen maanviljelijän avustuksella. Sitä ennen oli kuitenkin saatu lupa paikalliselta maoriväestältä, joka omistaa suurimman osan saarta. Kivi, joka on 120 cm pitkä ja 65 cm leveä, noudettiin parin vahvan poliisin avustuksella perjantaina 9.9. Lauantaiaamuna 10.9. järjestettiin juhlallinen kiven siunaus ja luovutustilaisuus, minkä suoritti paikallinen maoripastori. Pidin pienen kiitospuheen ja ilmoitin ottavani suomalaisten puolesta kiven vastaan kaukaiseen maahan kuljetettavaksi. Kävin vielä Spöring-saarella tarkemmin tutustumassa ja valokuvaamassa paikkaa.

Gisbornessa ehdin vielä tavata kaksi toisen ja kolmannen polven suomalaissiirtolaisten jälkeläistä.

Kävin myös Gisbornen museossa, joka

suunnittelee James Cookiin liittyvää seminaaria osana Uuden Seelannin 150-vuotisjuhlia v. 1990.

Viimeinen kohteeni oli Palmerston Northissa sijaitseva Massey University. Sen sosiologian laitoksella on Dr. Andrew Trlin, joka on tällä hetkellä tunnetuin siirtolaisuustutkija Uudessa Seelannissa. Pidin pienen seminaarin Siirtolaisuusinstituutista ja suomalaisesta siirtolaisuustutkimuksesta laitoksen henkilökunnalle. Kävimme myös tutustumassa lähistöllä sijaitsevaan Dannevirken ja Norsewoodin skandinaavisiiin siirtokuntiin, missä asutus oli alkanut 1870-luvulla. Tapasimme näiden siirtolaisten jälkeläisiä paikallisessa museossa Dannevirkeessä.

Tärkein tulos käynnistäni Massey Universityssä oli se, että Dr. Trlin liittyy Uuden Seelannin yhteyshenkilönä mukaan pohjoismaiseen projektiin, joka on toiminut jo 10 vuoden ajan.

Itse olen kerännyt tietoja Uuden Seelannin suomalaisista 20 vuoden ajan. Tarkoituksenani on tutkia myös Uuden Seelannin suomalaisten vaiheita. Tämä liittyy myös Uuden Seelannin 150-vuotisjuhlisiin v. 1990.

Paluumatka tapahtui Los Angelesin kautta. Kokonaisuudessaan Australian ja Uuden Seelannin matka oli onnistunut. Se antoi useita uusia kontakteja ja monia virikkeitä tulevaisuutta varten.

Siirtolaisuusinstituutin henkilöhistoriallisista kokoelmista

Siirtolaisuusinstituutti on aloittanut toimintansa 1.8.1974 Turussa. Laitos on maassamme ainoa Suomen siirtolaisuutta kokonaisvaltaisesti tarkasteleva ja tutkiva laitos. Tämä merkitsee sitä, että maantieteellisesti kohteena on koko maailma, löytyyhän siirtolaisia melkein maailman joka kolkalta. Tutkimuksellisesti lähestymistapa on poikkitieteellinen, sillä siirtolaisuus koskettaa ihmisen elämän kaikkia alueita.

Sääntöjensä mukaan Siirtolaisuusinstituutin tehtävänä on edistää siirtolaisuuteen ja maassamuuttoon liittyvän tutkimusaineiston keräystä, tallentamista ja dokumentointia, suorittaa ja edistää siirtolaistutkimusta, julkaista siirtolaisuutta koskevia tieteellisiä tutkimuksia ja esityksiä sekä kehittää yhteistoimintaa ja työnjakoa korkeakoulujen ja muiden tutkimuslaitosten ja alan yhteisöjen kanssa. Edelleen instituutin tehtäviin kuuluu informoida ja koordinoita siirtolaisuustutkimuksesta ja siihen liittyvistä kysymyksistä eri tahoja sekä kotimaassa että ulkomailla.

Dokumentoinnin ja arkistoinnin lähtökohtia

Siirtolaisuusinstituutin arkisto vastaanottaa ja tallentaa siirtolaisten ja heidän jälkeläistensä arkisto- ym. aineistoa. Paitsi että instituutti itse ottaa vastaan ja arkistoi aineistoa, se ennenkaikkea pyrkii ylläpitämään yhteyksiä yleisarkistoihin ja yksityisluontoisiin tutkimusarkistoihin ja seuraamaan, mitä muutoliikkeitä koskevaa materiaalia niissä on. Vuoden 1987 lopussa arkistossa oli kaikkiaan 501 siirtolaisuuskoelmaa, joihin sisältyy vanhoja asiakirjoja, kokousten pöytäkirjoja, päiväkirjoja, vanhoja kirjeitä (n. 8000 kpl), valokuvia (n. 5000 kpl) yms. Lisäksi instituutin arkistossa on melko laaja lehtileikekokoelma ja kirjastossa noin 4900 teosta suomalaisista siirtolaisista eri puolilla maailmaa.

Siirtolaisuusinstituutin kortistot

Siirtolaisuusinstituutti on pyrkinyt alusta alkaen kortistomaan halluunsa kertyneen aineiston monista eri lähtökohdista käsin. Suurin osa kortistoista on tehty ns. virkatyönä. Kortistoja on laadittu toisaalta helpotamaan päivittäisiä rutiineja toisaalta puhtaasti erilaisia tarpeita, kuten tutkijat, sukututkijat ja muut asiasta kiinnostuneet, silmällä pitäen.

Amerikansuomalaisten henkilökortisto

Siirtolaisuusinstituutti ryhtyi muutamia vuosia sitten keräämään kortistoa Amerikkaan menneistä suomalaisista. Kortistoa on laadittu käyttäen apuna Michiganissa julkaistua Kirkollista Kalenteria ja siinä olevia syntymäpäivä- ja kuoliinilmoituksia sekä erilaisten muiden tapahtumien yhteydessä julkaistuja elämäkertakuvauksia. Näin kortistoon on saatu usein tavanomaisten identiteettitietojen lisäksi tietoja myös henkilön muista elämänvaiheista ja joissakin tapauksissa myös jälkeläisistä. Tämä, tällä hetkellä n. 2000 kortin kortisto on laadittu lähinnä kokeilumielessä. Kortiston hyödyllisyys on ilmeinen, mutta samalla on voitu todeta sen suuritoisuus. Selvää on mm., että tämänlaatuiseen kortistoon tulee pyrkiä saamaan tietoja enemmän kuin henkilön syntymäaika ja paikka sekä Amerikkaan lähtöaika. Niin tärkeitä kuin nämä tiedot sinällään ovatkin, ne yksin eivät riitä esim. sukututkijan tarpeisiin. Instituutti onkin näistä lähtökohdista käsin ryhtynyt suunnittelemaan henkilörekisteriä kaikista ulkomaille muuttaneista suomalaisista. Rekisterin yhden tärkeimmän perusmateriaalin muodostavat passi- ja matkustajaluettelot. Tästä syystä instituutti on hankkinut valtionarkistolta lääninhallitusten ja maistraattien passiluetteloiden mikrofilmiokopiot vuosilta 1820-1920.

Australiansuomalaisten henkilökortisto

Siirtolaisuusinstituutissa on koko sen toiminnan ajan harjoitettu Suomen Australian siirtolaisuuden tutkimusta. Materiaalia tähän tutkimukseen on kerätty niin Suomesta kuin Australiasta. Yksi tärkeimmistä luetteloista on Australiasta saatu suomalaisten siirtolaisten kansalaistamisasiakirjojen kopiot. Näiden luetteloiden perusteella on instituutissa laadittu henkilökortisto australiansuomalaisista ennen toista maailmansotaa. Kortistoon sisältyy tietoja noin 1800 Australiaan menneestä, kun tähän lisätään Suomen passi- ja matkustajaluetteloista saadut tiedot, on instituutissa noin 4000 ennen vuotta 1947 Australiaan menneen henkilön kortisto (vanhin vuodelta 1851). Myöskin tätä kortistoa on tarkoitus laajentaa ja sen tietosisältöä täydentää, kun se siirretään automaattiseen tietojenkäsittelyyn.

Henkilökortisto valokuvista

Kuten edellä todettiin on instituuttiin kerääntynyt yhteensä 5000 valokuvaa suomalaisista siirtolaisista eri puoilla maailmaa. Osa valokuvista on tunnistettuja, osa valitettavasti on jäänyt tuntemattomiksi, tiedossa on ehkä vain paikka ja aika, jolloin kuva on otettu. Tunnistetuista valokuvista on tehty akkosellinen henkilökortisto, josta esim. joku sukututkija voi saada valokuvan Amerikkaan lähteneestä sukulaisestaan.

Kirjastossa ja arkistossa olevat muut rekisterit

Yksi tärkeimmistä suomalaisten siirtolaisten lähtöpahtumaan liittyvistä kokoelmista on Göteborgin kautta matkalle vuosina 1880-1900 lähteneitten luettelo, josta on instituutissa kopio. Luettelossa näkyy henkilön nimi, sukupuoli, ikä, lähtöpäivä ja kohdema. Niissä tapauksissa, jolloin sukututkijalta esim. puuttuvat nämä perustavaa laatua olevat tiedot, tämä lähdekokonaisuus auttaa ratkaisevasti eteenpäin.

Näiden varsinaisten kortistojen ja luetteloiden lisäksi instituutti käyttää apunaan mm. sukuselityspyynnin vastatessaan kirjastossa ja arkistossa löytyviä siirtolaisten biografioita ja muita tutkimuksia, joihin sisältyy henkilöhakemistoja. Yksi tärkeimmistä tällaisista on Anders Myhrmanin 8-osainen *Emigrantbiografier*-sarja. Suomenruotsalaisia koskevia elämäkertatietoja löytyy myös Carl J. Silfverstenin kirjasta *Finlandssvenskar i Amerika* sekä Bill Widénin tutkimuksesta *Korpobor i Amerika*. Vanhimmista suomalaisista siirtolaisista Amerikassa, ns. Delawaren siirtolaisista, on luettelot pastori S. Ilmosen tutkimuksissa *Delawaren suomalaiset* ja *Amerikan Suomalaisen Historia I*. Werner Nikanderin julkaisussa *Amerikan Suomalaisia* on valokuvia ja lyhyitä elämäkerrallisia tietoja noin 1254 amerikansuomalaisesta. Muita tutkimuksia, joissa on paikallinen tarkastelutapa ovat Hans R. Wasastjernan tutkimus *Minnesotan suomalaisten historia*, Armas K.E. Holmion *Michiganin suomalaisten historia*, E.A. Aaltion julkaisu *Minnesotan suomalaisia liikemiehiä, lakimiehiä ja lääkäreitä*

sekä Kaino Waltari Rajalan kirjoittama julkaisu *Finns of Ashburnham, M.A. 1903-1983*. Kirkolliselta kannalta on amerikansuomalaisia tarkastellut Raymond R. Wargelin kirjassaan *The Suomi Synod Ministerium 1872-1962*

Edellä luetelluissa julkaisuissa ovat tutkimuksen kohteena olleet Yhdysvaltoihin muuttaneet suomalaiset. Kanadan suomalaisia sen sijaan on käsitelty mm. Yrjö Räivio kirjassaan *Kanadan suomalaisten historia I ja II* sekä Nancy Mattson Scheltraeten toimittamassaan kirjassa *Life in the New Finland Woods*. Kanadalaiset tutkijat Varpu Lindström-Best, Mauri Jalava ja Edward Laine ovat myös käsitelleet tutkimuksissaan kanadansuomalaisia, mutta varsinaisia biografioita heidän tutkimuksensa eivät sisällä.

Australiansuomalaisista on Olavi Koivukankaan lisäksi tehnyt selvityksiä mm. ruotsalainen Allan T. Nilsson. Hänen tutkimusotteensa on skandinaavinen siirtolaisuus Australiaan. Kirjassaan *Skandinaver i Australien. Redogörelser och anteckningar från intervjuer och forskningar i Australien nov. 1981 - febr. 1982* hän on julkaissut Suomesta ja Ruotsista Australiaan menneiden haastatteluja sekä lyhyitä elämäkertatietoja valokuvien.

Myöskin ruotsinsuomalaisista siirtolaisista on julkaistu muutamia matrikkeliätyyppisiä julkaisuja. Tällainen on mm. Pohjanlahden Kustannuksen kustantama kaksiosainen kirja *Ruotsinsuomalaisia*, johon sisältyy tuhansien ruotsinsuomalaisten henkilötiedot useimmista valokuvien kera. Ruotsinsuomalaisia on kartoitettu myös kirjassa *Siirtolaisvaiheita Köpingsin suomalaisia 1950-1980*.

Kortistoimatonta aineistoa instituutissa ovat mm. eversti Kalervo Mustosen floridansuomalaisten keskuudessa tekemät haastattelut, Juhani Lompolon ja Lena Fallgrenin haastattelut australiansuomalaisten keskuudessa sekä pastori Erkki Huttusen laajat haastattelut Australiassa.

Lopuksi on todettava, etteivät mitkään edellä luetelluista lähdemateriaaliryhmistä, eivät instituutin kortistot sen kummemmin kuin luettelut julkaisulkaan, ole kaiken kattavia. Ne antavat kuitenkin lähtökohdan ja muodostavat erinomaisen avun, kun Siirtolaisuusinstituutti pääsee täydentämään ja siirtämään suomalaisten siirtolaisten henkilörekisteriä automaattiseen tietojenkäsittelyyn.

TIEDOTUKSIA

Ulf Beijbom professoriksi Ulf Beijbom to the Professor

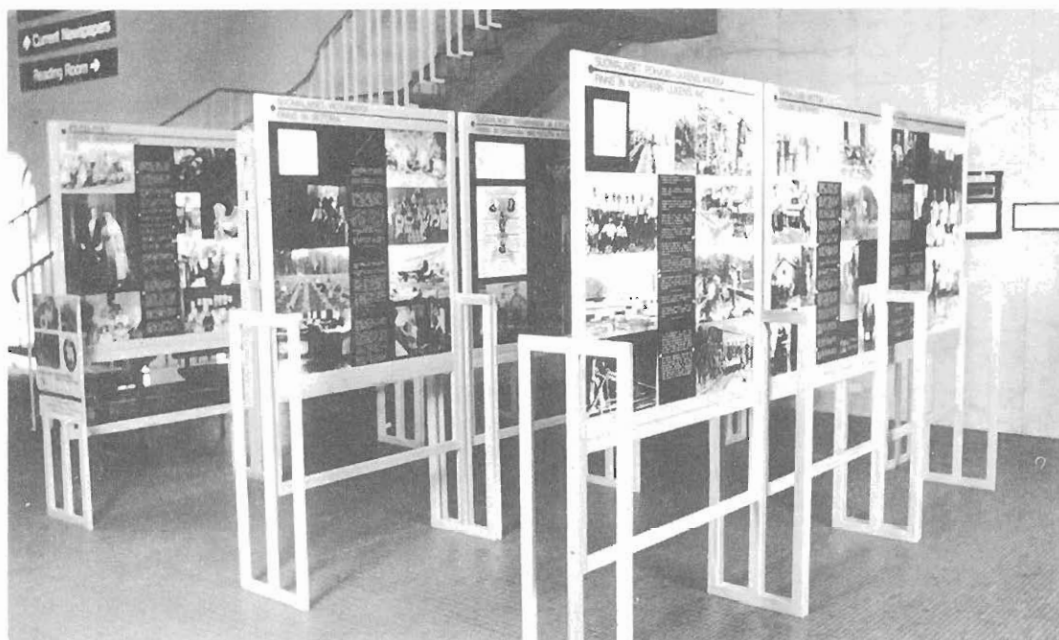
Ruotsin opetusministeriö on myöntänyt Växjössä toimivan Ruotsin Siirtolaisinstituutin johtajalle Ulf Beijbomille professorin arvonimen 24.6.1988. Ulf Beijbom kuului prof. Sten Carlssonin johtamaan siirtolais-tutkijoiden ryhmään Upsalan yliopistossa. Vuonna 1966 hänet nimitettiin Växjöhin perustetun Siirtolaisinstituutin johtajaksi. Vuonna 1971 Ulf Beijbom suoritti tohtorin tutkinnon ruotsalaisia Chicagossa käsittelevällä tutkimuksella. Prof. Beijbomin tarmokkaan työn tuloksena Växjön Siirtolaisinstituutista on tullut Ruotsin keskeinen siirtolaisuuden dokumentaatiolaitos, jolla on vahvat kansainväliset yhteydet. Turussa toimiva Siirtolaisuusinstituutti onnittelee Ulf Beijbomia ja Ruotsin Siirtolaisinstituuttia arvonimen johdosta.

The Swedish Ministry of Education has granted Ulf Beijbom, The Director of the House of Emigrants in Växjö, Sweden, the title of Professor on June 24, 1988. Ulf Beijbom belonged to the group of scholars on migration research led by Professor Sten Carlson at the University of Uppsala. In 1966 he was appointed the Director of the House of Emigrants in Växjö. In 1971 Beijbom received his Ph.D. with a study on the Swedes in Chicago. As the result of the energetic work by Professor Beijbom the House of Emigrants has become the major migration documentation center in Sweden with good international connections. The Institute of Migration in Turku congratulates Ulf Beijbom and the House of Emigrants for the title of Professor.

Siirtolaisuusinstituutin rakentama australiansuomalaisia esittelevä näyttely Victorian State Libraryssa, Melbournessa Australiassa syyskuussa 1988
The Exhibition about Finns in Australia built by the Institute of Migration was opened at the Victoria State Library in Melbourne, Australia, in September 1988.

Delaware-juhlavuoden tapahtumia

1. Suomalaisuus Amerikassa -konferenssi Turun yliopistossa

Turun yliopiston historian laitos järjesti 23.9.1988 konferenssin aiheesta 'Suomalaisuus Amerikassa'. Avaussanoissaan yliopiston rehtori **Arne Rousi** viittasi Delaware 350-vuotisjuhlavuoteen ja korosti Turun yliopistossa suoritettua siirtolaistutkimusta, mikä on tuottanut mm. kuusi väitöskirjaa.

Reino Kero tarkasteli Delawaren ruotsalais-suomalaista siirtokuntaa todeten hankkeen olleen osa Ruotsin suurvaltapyrkimyksiä. Alussa hollantilaisten osuus oli ratkaiseva ja vähitellen tähän kauppa-asemana perustettuun siirtokuntaan saapui arviolta 1000 asukasta. Suomalaisen osuudeksi Kero arvioi kolmeneljäsosaa väestöstä. Suomalaisen siirtolaisten tunnetuin jälkeläinen John Morton on Keron mukaan suuri henkilö vain Amerikan suomalaisille.

Melvin Holli Chicagosta käsittelee Amerikan suomalaisten osallistumista v. 1638 Delaware-juhlille. Juhallisuuksien valmistelussa Emil Hurjalla oli keskeinen merkitys. Prof. Holli totesi myös, että John Morton 'casted the decisive vote in 1776'.

Auvo Kostiainen puhui Delawaresta suomalaisen siirtolaisuuden symbolina ja totesi, että Ruotsissa on parhaillaan vietettävän juhlavuoden kunniaksi julkaistu useita kirjoja, mutta Suomessa tuskin mitään.

William R. Copeland tarkasteli Floridassa olevaa Lakeworth-Lantan suomalaisasutusta todeten siellä olevan pysyvästi 12000 ja talvisaikaan jopa 25000 suomalaista. Suomi tunnetaan edelleen Yhdysvalloissa lainansa takaisinmaksun ansioista, mutta tietoisuus siitä on vähentynyt.

Michael G. Karni käsittelee suomalaista siirtolaiskultuuria sotien välisenä aikana ja erityisesti toisen sukupolven osuutta siinä.

Georg Hummasti, joka on parhaillaan Fulbright-professorina Suomessa, puhui Amerikan suomalais-ten perhesuhteista.

Risto Pikkolan aiheena oli Delaware ruotsalaisessa ja suomalaisessa historiankirjoituksessa, erityisesti Campanius Holmin, Israel Acreliuksen ja Pehr Kalmien teosten valossa.

Konferenssin yhteydessä oli esillä konsuli **John O. Virtasen** aineistoon perustuva valokuvanäyttely ja taitelijia **Kirsti Virtasen** veistoksia.

2. 'Nya Sverige' -symposiumi Växjössä Emigrantinstituetissa

Ruotsin Siirtolaisuusinstituutti järjesti Växjössä 3.-4.10.1988 symposiumin aiheesta 'Uusi Ruotsi'. Symposiumiin osallistui seitsemän luennoitsijaa ja noin kolmekymmentä osanottajaa.

Aluksi prof. **Sten Carlson** käsittelee 'Uutta Ruotsia' osana suurvalta-Ruotsin toimintaa. Carlson totesi, että Delawareen saapui vuoteen 1644 mennessä noin 200 henkilöä, joista naisia oli vain 21. Suomalaisen osuudeksi hän arvioi 20-22 % ja saksalaisia ja hollantilaisia oli 15 %. Suomalaiset olivat kotoisin erityisesti Pohjanmaalta ja Vermlannista Ruotsista. Vuonna 1644 suomalaisten osuus kasvoi, varsinkin viimeisissä retkikunnissa. Carlsonin arvion mukaan siirtokuntaan meni vuoteen 1655 mennessä, jolloin se joutui hollantilaisille, kaikkiaan 700 henkeä, joista noin kolmannes oli suomalaisia. Vuonna 1656 saapuneen 'Mercurius'-laivan tuotua noin 100 suomalaista, heidän osuutensa nousi noin puoleen väestöstä. Carlson toteaa kuitenkin, että vaikeimmin identifioitava ryhmä oli Keski-Ruotsin metsäsuomalaiset. Kaikkiaan 'Uusi Ruotsi' siirtokunnan asukkaita ja jälkeläisiä oli vuonna 1700 2000 henkeä eli yksi prosentti eurooppalaisesta väestöstä. Liittyen Suomessa käytyyn keskusteluun John Mortonin ratkaisevasta äänestä Yhdysvaltain itsenäistymisjulistuksessa vuonna 1776, mielenkiintoinen on prof. Carlsonin toteamus, että 'mikäli halutaan dramatisoida asiaa, niin John Mortonilla oli ratkaiseva ääni.'

Joseph Rydén käsittelee kuvernööri Johan Prinziä todeten, että 'Uudessa Ruotsissa tarvittiin lujatoeista käskynhaltijaa'. Valitettavaa vain oli, ettei hän saanut riittävää tukea kotimaastaan, joten syksyllä 1653 hän palasi Ruotsiin ilman lupaa.

Ulf Beijbomin teemana oli 'Uusi Ruotsi' ja myöhempi Ruotsin siirtolaisuus.

Stellan Dahlgren Upsalan yliopistosta keskittyi 'Uusi Ruotsi'-kauppayhtiöön valtion ja yksityisten taloudellisena yrityksenä.

Hans Norman Upsalan yliopistosta käsittelee viimeisen kuvernöörin Johan Risingin toimintaa lähinnä hänen päiväkirjansa pohjalta.

Jan Arvid Hällström Upsalan yliopistosta tarkasteli Ruotsin kirkon osuutta 'Uusi Ruotsi' -siirtokunnassa.

Olavi Koivukangas Siirtolaisuusinstituutista Turusta käsitteli suomalaisten osuutta 'Uusi Ruotsi'-siirtokunnassa.

Symposiumi pidettiin Teleborgin linnassa Växjön sosiaalikorkeakoulussa. Siirtolaisuusinstituutin tiloihin oli tehty 'Uutta Ruotsia' käsittelevä näyttely, johon symposiumin osanottajilla oli tilaisuus tutustua.

3. 'Uusi Ruotsi'-seminaari Hanasaarella

Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto järjesti 14.10.1988 Uusi Ruotsi-seminaarin Hanasaarella. Pääsihteeri **Sulo Huovisen** avauksen jälkeen **Hans Norman** Upsalasta tarkasteli hankkeen historiallisia pääpiirteitä todeten, että v. 1655 Uudessa Ruotsissa oli 400 henkeä, kun 'Uudessa Hollannissa' oli 4000 henkeä, 'Uudessa Englannissa' 20000 henkeä Marylandissa ja muissa eteläisissä siirtokunnissa oli 26000 asukasta.

Kari Tarkiainen Ruotsin valtionarkistosta Tukholmasta esitteli siirtokuntaa dokumenttien valossa todeten lähteistä puuttuvan mm. Peter Minuitin intiaanien maanostokirjan 29.3.1638 sekä vanhimmat kirkonkirjat 1640-luvulta lähtien.

Akateemikko **Eino Jutikkala** käsitteli Suomea Ruotsin suurvallan osana todeten 'Suomen' olleen regionaalinen - eikä nationaalinen käsite Suomi oli 1600-luvulla suurelta osin suomenkielinen, ruotsalaistuminen liittyi ennen kaikkea vapauden aikaan.

Reino Kero tarkasteli uudisasukkaiden ja alkuperäisväetön suhteita. Intiaanien maissinviljely kaskipelloilla sekä metsästys ja kalastus muistuttivat suomalaisten elämänmuotoa. Ruotsin valtio oli antanut ohjeet käsitellä hyvin intiaaneja, jotka tappoivat vain alle 10 henkeä siirtokunnassa. Intiaanit puolestaan näkivät ruotsalaisissa liittolaisen hollantilaisia ja englantilaisia vastaan

Arto Leikola käsitteli Pehr Kalmien matkaa Pohjois-Amerikkaan vuosina 1748-1751 todeten Kalmin maineen lepäävän hänen Amerikan matkassaan. Kuitenkaan tätä teosta ei ole koskaan käännetty suomeksi.

Juha Pentikäinen puhui suomalaisista kaskenpolttajista 'Uudessa Ruotsissa' todeten, että siirtokunnan historia on kirjoitettu ruotsalaisesta näkökulmasta, mm. Amandus Johnson v. 1911. Suomalaiset toivat kielensä ja uskontonsa lisäksi savupirtin, saunan, riukuaidan, jokiveneen ja kudontamallin. Pentikäinen ei usko, että suomenkieli olisi hävinnyt kokonaan 1700-luvun puoliväliin mennessä, kuten Kalm antaa ymmärtää. Kalm oppi suomenkielen vasta palattuun Amerikan matkaltaan.

Robert Murray tarkasteli kirkon osuutta 'Uudessa Ruotsissa' ensimmäisestä pastori Reorus Torkilluksesta, joka rakensi ensimmäisen kirkon, viimeiseen v. 1831 kuolleeseen Anders Colliniin asti.

Norjalainen **Per Martin Tveingsberg** käsitteli kaskenpolttekniiikan vientiä Skandinaviasta Delawarejoen laaksoon. Kaskitaloudesta johtuen tilojen väliset etäisyydet olivat usein kolme kilometriä.

Lopuksi toimittaja **Rune Ruhnbro** esitteli julkaisemaansa kirjaan perustuvan diasarjan 'Matka Uudessa Ruotsissa'.

Yhteen päivään oli ehdettu liiaksi atustuksia, joten keskustelulle ei jäänyt aikaa.

* * *

Yhteenvetona näistä kolmesta Delaware-siirtolaisuuteen liittyvästä konferenssista on havainto, että niissä tuotiin esiin hyvin vähän uutta tietoa tai lähdeaineistoa. Pisimmälle on päästy Yhdysvalloissa, jossa erityisesti sukututkijat ovat selvittäneet 'Uuden Ruotsin' väestön rakennetta ja vaiheita uudella mantereella. Tämä ilmeni selvästi osallistuessani viime maaliskuussa konferenssiin New Jerseyssä ja Delawareassa. Delaware-siirtolaisuudesta tarvitaan uutta ja alkuperäislähteisiin perustuvaa tutkimusta myös Skandinaviassa. Hyvää esimerkkiä ovat osoittaneet Upsalan historiantutkijat Stellan Dahlgren ja Hans Norman julkaisemalla ja analysoimalla siirtokunnan viimeisen kuvernöörin Johan Risingin päiväkirjan.

KIRJALLISUUSESITTELYJÄ – BOOK REVIEWS

Stellan Dahlgren & Hans Norman, The Rise and Fall of New Sweden; Governor Johan Risingh's Journal 1654-1655 in its Historical Context, Almqvist & Wicksell. Uppsala 1988. pp. 303.

The 350 anniversary of the founding of the "New Sweden" colony in the Delaware River valley has produced a number of publications both in the United States and Scandinavia. One of the major works is this book by two Uppsala historians, Dahlgren and Norman.

"New Sweden" was under the Swedish flag for only 17 years, from 1638 to 1655. The last Governor of the Colony was Johan Risingh, who wrote a fascinating diary of his journey to America and about his activities as the leader of the colony, as the previous — and the most prominent — Governor, Johan Printz, had already left for Sweden.

The manuscript was discovered by the famous "New Sweden" historian Amandus Johnson in 1906 at the Uppsala University Library. It is therefore surprising that Risingh's journal has not been published earlier, especially as there are many published editions of the diary of Peter Lindström, a Swedish engineer who followed Risingh to Delaware in December 1653. Amandus Johnson himself had the first edition of Lindström's *Geographia Americae* (at the National Archives, Stockholm) published in 1925. Probably Lindström's journal had more literary assets than Risingh's diary. Dahlgren and Norman compare the two journals, and come to the conclusion that as a source for the voyage to America with the "Eagle"

and for conditions in Delaware Risingh's works are to be preferred to Lindström's later manuscript. The authors also discuss the biases in Risingh's journal, in particular his need to demonstrate that he had followed his orders and taken the necessary courses of action.

The book is divided into three parts. The introduction, by Dahlgren, provides a survey of Sweden in the European context, the "New Sweden Company", and Johan Risingh and his journal in the light of source criticism. Secondly, Norman gives an account of the Swedish colonial venture in North America in 1638-55 in its historical context. The final section is Risingh's account of his journey to America and his stay in the Colony until autumn 1655. The journal is presented here both in its original Swedish version and with an English translation. The text is supplied with explanatory notes and illustrations. The book includes also a bibliography and indexes of persons and placenames.

An additional merit in this book is that the Finnish presence in Delaware is better visible than in most books on "New Sweden". This also appears from the pages of Risingh's journal itself, e.g. in this quotation:

"Then a soldier, Lars Olofsson, the Finn... admitted later that most of the Finnish soldiers had let it be known that they wanted to escape to Virginia."

In most references to the Finnish element in "New Sweden" the emphasis has been on the statement that the Finns made up a considerable proportion — according to many scholars the majority —

of the permanent settlers. In addition, however, as a result of recruitment by the former Governor, Johan Printz, in the Vaa-sa district before his departure for America in 1643, quite a number of Finnish soldiers and officers followed Printz, an officer in the Finnish cavalry in the Thirty

Years War, over the ocean.

Congratulations to the authors of a fine contribution in the field of the early colonial American and Scandinavian migration history.

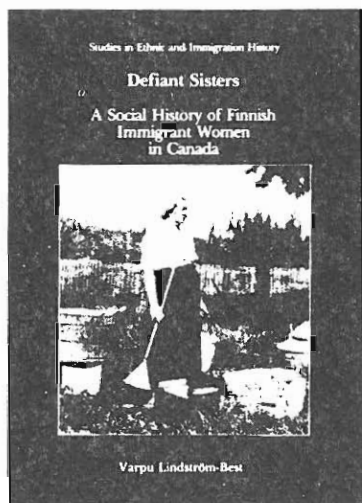
Olavi Koivukangas

From the
Multicultural History Society of Ontario

Ontario, Canada

Defiant Sisters

Varpu Lindstrom-Best

The Finnish immigrant women who left Finland for Canada at the turn of the century were almost exclusively working class, and almost all single. They brought with them a tradition of work, and many of them became domestic servants.

The spirit of optimism and defiance of traditional values which had led these young women to emigrate in the first place was carried over into their lives in Canada. They campaigned vigorously for higher wages, better working conditions and, above all, for dignified, humane treatment. They also rebelled against the conservatism of the Lutheran Church in Canada and actively espoused socialism. Because of their full-time, live-in status as domestics, they chose not to have families, or to limit their size severely. They were independent-minded, articulate and hard-working.

Varpu Lindström-Best has examined all aspects of the Finnish women's experience in Canada. This book gives a penetrating look at the social, cultural and economic conditions in which these women lived in the early years of the twentieth century. It is a valuable addition to our knowledge of ethnic and immigration history.

210 pp., 17 illus. ISBN: 0-919045-36-7 \$19.95 cloth, ISBN: 0-919045-38-3 \$14.95 (paper)

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN JULKAISUT PUBLICATIONS OF THE INSTITUTE OF MI- GRATION

in Finnish

- A 1 **Koivukangas**, Olavi, Suomalainen siirtolaisuus Australiaan toisen maailmansodan jälkeen. (English Summary: Finnish Migration to Australia since WW II). Kokkola 1975, 262 p.
- A 2 **Virtaranta**, Pertti, Amerikansuomen sanakirja. (In press)
- A 3 **Kalhama**, Maija-Liisa (toim.), Ulko-suomalaisuuskongressin 27.-28.6.1975 esitelmät ja puheenvuorot. Jyväskylän Kesä - Jyväskylä Art Festival 24.6.-3.7.1975. Turku 1975, 104 p.
- A 4 **Koivukangas**, Olavi, **Narjus**, Raimo, **Sivula** Sakari (toim.): Muuttoliikesymposium 1975. Esitelmät ja keskustelut. Ruissalon kongressihotelli, Turku 20.-21.11.1975. Vaasa 1976, 186 p.
- A 5 **Jäykkä**, Eva, **Kalhama**, Maija-Liisa (toim.): USA:n 200-vuotisjuhlaseminaari 1976, esitelmät ja tuntisuunnitelmat. Ruissalon kongressihotelli, Turku 2.-3.6.1976. Vaasa 1977, 142 p.
- A 6 **Sundstén**, Taru: Amerikansuomalainen työväenteatteri ja näytelmäkirjallisuus vuosina 1900-39. (English Summary: Finnish-American Workers' Theater and Dramaliterature 1900-39). Vaasa 1977, 103 p.
- A 7 **Munter**, Arja (toim.), Ruotsiin muuton ongelmat. Ruotsin siirtolaisuuden seminaari 4.-5.5.1978. Esitelmät ja keskustelut. Vaasa 1979, 247 p.
- A 8 **Koivukangas**, Olavi, **Lindström**, Kai, **Narjus**, Raimo (toim.), Muuttoliikesymposium 1980. Hotelli Rantasipi, Turku 19.-20.11.1980. Esitelmät ja keskustelut. Turku 1982, 402 p.

- A 9 **Korkiasaari**, Jouni, Ruotsista Suomeen vuosina 1980-81 palanneet. Turku 1983, 289 p.
- A 10 **Juntunen**, Alpo, Suomalaisten karkottaminen Siperiaan autonomian aikana ja karkotetut Siperiassa. Helsinki 1983, 210 p.
- A 11 **Söderling**, Ismo, Maassamuutto ja muuttovirrat vuosina 1977-78, kunasta toiseen muuttaneiden elinolosuhdetutkimus. Turku 1983, 430 p.
- A 12 **Jaakkola**, Magdalena, Ruotsinsuomalaisten etninen järjestäytyminen. Turku 1983, 130 p.
- A 13 **Korkiasaari**, Jouni, Paluuoppilaiden sopeutuminen. Turku 1986, 260 p.
- A 14 **Koivukangas**, Olavi, **Narjus**, Raimo, **Söderling**, Ismo (toim.), Muuttoliikesymposium 1985. Turku, 18.-20.11.1985. Esitelmät, työryhmäalustukset ja -raportit. Turku 1986, 320 p.

Serie B: in Swedish

- B 1 **Widén**, Bill, Korpobor i Amerika. Åbo 1975, 197 p.
- B 2 **Wester**, Holger, Innovationer i befolkningsrörligheten. En studie av spridningsförlopp i befolkningsrörligheten utgående från Petalax socken i Österbotten. Stockholm 1977, 221 p.

Serie C: in English

- C 1 **Kero**, Reino, Migration from Finland to North America in the Years between the United States Civil War and the First World War. Vammala 1974, 260 p.

- C 2 **Koivukangas**, Olavi, Scandinavian Immigration and Settlement in Australia before World War II. Kokkola 1974, 333 p.
- C 3 **Karni**, Michael G., **Kaups**, Matti E. and **Ollila**, Douglas J. (eds.), The Finnish Experience in the Western Great Lakes Region: New Perspectives. Vammala 1975, 232 p.
- C 4 **Kostiainen**, Auvo, The Forging of Finnish-American Communism, 1917-1924. A Study in Ethnic Radicalism. Turku 1978, 225 p.
- C 5 **Virtanen**, Keijo, Settlement or Return: Finnish Emigrants (1860-1930) in the International Overseas Return Migration Movement. Forssa 1979, 275 p.
- C 6 **Pilli**, Arja, The Finnish-language Press in Canada, 1901-1939. A Study in the History of Ethnic Journalism. Turku 1982, 328 p.
- C 7 **Koivukangas**, Olavi (ed.), Scandinavian Emigration to Australia and New Zealand Project. Proceedings of a Symposium Feb. 17-19, 1982, Turku, Finland. Turku 1983, 138 p.
- C 8 **Koivukangas**, Olavi, Sea, Gold and Sugarcane. Attraction Versus Distance; Finns in Australia 1851-1947. Turku 1986, 402 p. hard cover soft cover
- C 9 **Karni**, Michael G, **Koivukangas**, Olavi, **Laine**, Edward W. (eds.), Proceedings of Finn Forum '84 5.-8.9.1984. Turku 1986. (In press)

Special publications: (in various language)

Niitemaa, Vilho, **Saukkonen**, Jussi, **Aaltio**, Tauri, **Koivukangas**, Olavi (eds.), Old Friends - Strong Ties, the Finnish Contribution to the Growth of the USA. USA:n 200-vuotisjuhlajulkaisu. Vaasa 1976, 349 p.

Koivukangas, Olavi, **Toivonen**, Simo, Suomen siirtolaisuuden ja maassamuuton bibliografia. A Bibliography on Finnish Emigration and Internal Migration. Turku 1978, 226 p. hard cover soft cover

Koivukangas, Olavi (red./toim.), Utvandringen från Finland till Sverige genom tiderna. Siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin kautta aikojen. 2. painos, Turku 1981, 100 p.

Kalhama, Maija-Liisa (toim./red.), Suomalaiset Jäämeren rannoilla -Finnene ved Nordishavets strender. Kveniseminaari 9.-10.6.1980 Rovaniemellä. Kveniseminaari i Rovaniemi 9.-10.6.1980. Turku 1982, 235 p.

Koivukangas, Olavi, Delaware 350, Amerikansiirtolaisuuden alku. Amerikamigrationens början. The Beginning of Finnish Migration to the New World. Turku 1988, 84 p.

Bogdanoff, Orvo, **Söderling**, Ismo, 'Minulla on niin ikävä...'. 'Jag har så ledsamt...'. 'I feel such a longing...'. Amerikansuomalaisten postikorttien näyttelyjulkaisu. Turku 1988, 128 p.

A series minor for reports

Tutkimuksia - Forskningsrapporter - Research Reports:

No 1 - 1983: Arja Munter, Muuttoliike ja viihtyvyys Läntisellä Uudellamaalla. Turku 1983, 65 p.

No 2 - 1984: Siirtolaisuuden ja maassamuuton tutkimus. Suomen muuttoliikkeiden pääpiirteet sekä selvitys tutkimustilanteesta ja -tarpeesta. Turku 1984, 101 p.

No 3 - 1985: Muuttoliikkeitä koskeva tutkimuspoliittinen ohjelma. Turku 1985, 23 p.

No 4 - 1985: Matti Simpanen, Turun lähtömuuttotutkimus. Turusta vuonna 1984 muualle Suomeen muuttaneet. Turku 1985, 108 p.

No 5 - 1987: Edward W. Laine, On the Archival Heritage of the Finnish Canadian Working-Class Movement: A Researcher's Guide and Inventory to the Finnish Organization of Canada Collection at the National Archives of Canada. Turku 1987, 455 p.

Quarterly:

Siirtolaisuus-Migration. A quarterly periodical

**In addition there are following publications available:
(in various language):**

Finnish Diaspora I: Canada, South America, Africa, Australia and Sweden. Ed. by Michael G. Karni. Toronto, Canada 1981. 305 p.

Finnish Diaspora II: United States. Ed. by Michael G. Karni. Toronto, Canada 1981. 319 p.

Terveisiä Ruusa-tädiltä. Kanadan suomalaisten ensimmäinen sukupolvi. Toim. Varpu Lindström-Best ja Charles M. Suty-la, Tampere 1984, 160 p.

JULKAISUJA VOI TILATA:

Siirtolaisuusinstituutti

ORDER FROM: Institute of Migration

Piispankatu 3

20500 Turku

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN KIRJASTOON SAAPUNEITA JULKAISUJA PUBLICATIONS RECEIVED

Muuttoliikekirjallisuus:

AARRE, Tone, Minoritetsbarn i en barnhage og en førskolegruppe i Norge. Occasional Papers nr 30 Socialantropologisk institutt, Universitetet i Bergen, 1987. 115 s.

ADEPOJU, Aderanti, Rural Migration and Development in Nigeria. Dept. of Demography and Social Statistics, University of Ife, Nigeria. 175 p.

AHOLA MACKIE, Lydia, The Spencer Finns. Kopio, 64 s.

AMINOFF, Sten, Svenskarna i Nya Zeeland. Den svenska emigrationen fram till 1940. Emigrantinstitutets vänners skriftserie, 2. Växjö 1988. 464 s.

BANKS, Ann, First-Person America. Usa 1980. 287 p.

BENTON, Barbara, Ellis Island, A Pictorial History. USA. 192 p.

BLOMFELT, Frank, Andreas Sandels dagbok 1701-1743. Stockholm 1988. 139 s.

Danish Emigration to Australia. Special Issue on the Occasion of Australia's Bicentennial Year, Emigranten 1988 4. Aalborg 1988. 117 p.

EISEMAN, Alberta, From Many Lands. USA 1970. 216 p.

Emigrationsutredningen. Bilaga VII: Utvandrarne egna uppgifter. Stockholm 1908. 263 s. Bilaga X: Bondeklassens underkräfvande. Stockholm 1910. 159 s. Bilaga XVIII: Uttalanden af svenska vetenskapsmän. Stockholm 1913. 131 s. Betänkande. Stockholm 1913. 890 s.

Flygninge- og indvandrerpolitik i Norden. NORD, Nordisk Råds Præsidiasekretariat, København 1987. 83 s.

GRÖNHAUG, Reidar & al., Tilpasninger blant finske nyinnvandrere i Öst-Finnmark. NIBR-rapport 1986:7 Norsk institutt for by- og regionforskning. Alta 1986. 123 s.

HELLSTRÖM, Jan Arvid, Uppdrag Nya Sverige. Del 1, 1642-1643 Gode Vite Hövding. 252 s. Del 2, 1644-1646 Indiansommar. 234 s. Avesta 1988

Immigration. A Commitment to Australia. The Report of the Committee to Advise on Australia's Immigration Policies. Victoria 1988. 164 p.

LAHTINEN, K.E., Suomalaisia intiaanien poluilla. Jyväskylä 1946. 170 s.

MUNDY, G.C., Vandringar i Australien och Vandiemens land. Stockholm 1857. Kopio, 393 s.

NORMAN, Hans & RUNBLUM, Harald, Transatlantic Connections. Nordic Migration to the New World after 1800. Denmark. 335 s.

PAULAHARJU, Samuli, Ruujan suomalaisia. Porvoo 1985. 554 s.

PETERSEN, William, Population. USA 1961. 652 p.

PIPPING, K. & PIPPING-VanHULTEN, Ida, Den Åländska ungdomens emigration. Skrifter utgivna av Ålands kulturstiftelse III. Åbo 1961. 102 s.

RINKINEN, Lea, Code-Switching in some Finnish-American Publications. Turun yliopisto, pro gradu-tutkielma, 1986. 116 s.

RITAKALLIO, Veli-Matti, Vuosina 1977-1978 kunnasta toiseen muuttaneiden muuttajatyypittäinen elinolosuhdetutkimus. Turun yliopisto, sosiaalipoliitikan pro gradu -tutkielma, 1985. 149 s.

ROINILA, Mika, Language Retention in the Ethnic Identification of Winnipeg's Finnish Population. Turun yliopisto, maantieteen pro gradu -tutkielma, 1987. 126 s.

RUHNBRO, Rune (ed.), New Sweden in the New World 1638-1655. Visions of Greatness. Italy 1988. 168 s.

SINCLAIR, Keith, A History of New Zealand. Hong Kong 1988. 360 p.

Svensk invandrar- och flyktingpolitik. Arbetsmarknadsdepartementet. Helsingborg 1988. 133 s.

TOPELIUS, Guy, Unga landsmän i Ryssland på 1840-talet. Tampere 1935. 164 s.

TRLIN, Andrew D. & SPOONLEY, Paul (eds.), New Zealand and International Migration. A Digest and Bibliography, Number 1. New Zealand 1966. 162 p

VANHATALO, Raija, Suomalaisen siirtolaisnaisen integroituminen amerikkalaiseen yhteiskuntaan vuosina 1914-1939. Turun yliopisto, yleisen historian pro gradu -tutkielma, 1987. 170 s.

VOIGT, Johannes H., Australia-Germany. Two Hundred Years of Contacts, Relations and Connections. Bonn 1987. 160 p.

ZILLIACUS, Margherita (red.), Flyktingboken. Folkets Bildningsförbund. Ekenäs 1988. 116 s.

Muut julkaisut:

ANDERSEN, Matts, Flykten västerut. Dokumentärskildring. Vasa 1987. 177 s.

FINNÄS, Fjalar, Åldersstrukturen i de svenska och täspråkiga kommunerna och dess inverkan på de nuvarande och framtida befolkningsutvecklingen. Institutet för finlandssvensk samhällsforskning vid Åbo Akademi. Forskningsrapporter nr 6-1988. Åbo 1988. 96 s.

HATUNEN, Hellevi (ed.), Family and Population. Issues of Fertility in Theory and Practice. Publication of Väestöliitto, 11. Porvoo 1984. 371 s.

HENRIKSSON, Markku, The Indian on Capitol Hill. Indian Legislation and the United States Congress, 1862-1907. Suomen Historiallinen Seura. Studia Historica 25. Jyväskylä 1988. 325 s.

HENRIKSSON, Markku & al. (ed.), Ten Years of American Studies: The Helsinki Experience. Suomen Historiallinen Seura. Jyväskylä 1987. 334 p.

HÖGNÄS-SAHLGREN, Brita; Herman, min Herman. DDR 1988. 136 s.

JORMANAINEN, Marja-Leena, Asumisentäpa Helsingin keskustassa. Asuntohallitus, Asuntotutkimuksia 1985:2. Helsinki 1985. 169 s.

JULKU, Kyösti, Suomen itärajan synty. Pohjois-Suomen Historiallinen Yhdistys. Studia Historica Septentrionalia, 10. Jyväskylä 1987. 455 s.

JUSSI, Kari, Abiturienttien uranvalinta ja uranvalintavarmuuden kehittyminen. Työvoimaministeriö, suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia tutkimuksia nro 71. Helsinki 1988. 174 s.

KATAJAMÄKI, Hannu, Alueellisen työnjaon muotoutuminen Suomessa. Turun yliopiston maantieteen laitoksen julkaisuja nro 121. Turku 1988. 144 s.

KOLJONEN, Kauko, Metsätalouden ja -teollisuuden merkitys maaseudun elinvoimaisuudelle vuosina 1960-1984. Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos. Raportteja ja artikkeleita nro 67. Espoo 1988. 59 s.

Kolme näkökulmaa työttömyyteen. Työvoimaministeriö, suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia selvityksiä nro 72. Helsinki 1987. 114 s.

KOUVO, Juha, Kokemuksia tukityöstä neljän työvoimapiirin alueella. Työvoimaministeriö, suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia selvityksiä nro 71. Helsinki 1987. 127 s.

KOUVO, Juha, Tukityö työuran osana. Työvoimaministeriö, suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia tutkimuksia nro 69. Helsinki 1987. 117 s.

LAUKKONEN, Jaana, Yhteiskunnan rakennemuutos Etelä-Pohjanmaan järvisedulla. Talousmaantieteen tutkielma. Vaasan korkeakoulu, yhteiskuntatalouden ja oikeustieteen laitos. Vaasa 1988. 124 s.

PALTSCHIK, Mikael, Työnvälitys muutoksessa. Työvoimaministeriö, suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia tutkimuksia nro 72. Helsinki 1988. 51 s.

RUSKA, Antti, Maataloustuotannon ja siihen kiinteästi liittyvän jalostustoiminnan alueellinen sijoittuminen ja kehitys vuosina 1960-1985. Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos. Raportteja ja artikkeleita nro 66. Espoo 1988. 88 s.

SEPPÄLÄ, Ullamaija, Työvoimatoimisto ja työttömyysturvauudistus. Työvoimaministeriö, suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia tutkimuksia nro 75. Helsinki 1988. 60 s.

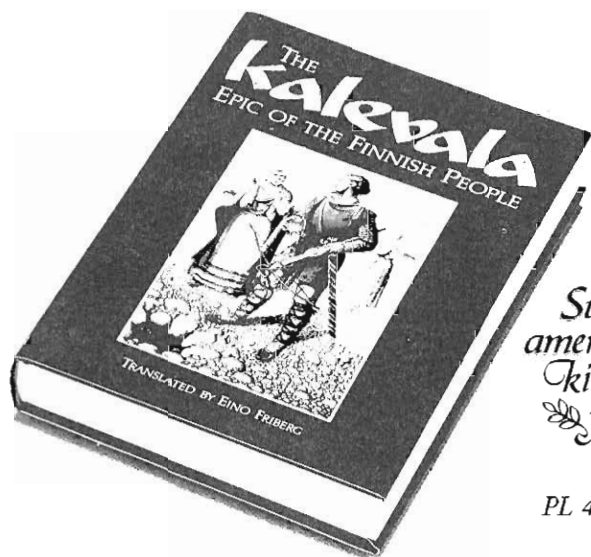
Skärgård i omvandling. Miljö och människa i Finlands skärgård. Nordenskiöldsamfundet. Porvoo 1975. 254 s.

VARJO, Uuno & al., Tornionjokilaakson maaseudun kehittämistutkimus. Työvoimaministeriö, suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia selvityksiä nro 73. Helsinki 1988. 73 s.

VÄHÄTALO, Kari, Työttömät ja työttömyysturvauudistus. Työvoimaministeriö, suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia tutkimuksia nro 74. Helsinki 1988. 277 s.

Yrittäjäkurssien seurantalutkimus. Työvoimaministeriö, suunnitteluosasto. Työvoimapolitiittisia tutkimuksia nro 60 Helsinki 1988. 229 s

ÖSTRÖM, Nils. Vietnam. Landsbeskrivning. SIDA. Falcköping 1984 78 s

*Suomalais-
amerikkalainen
Kirjallisuus-
yhdistys
ry.*

PL 4, 20541 Turku

Satoja uhreja Wyomingin Hannan Mainissa ...

Satoja uhreja
Wyomingin Hannan mainissa
vuonna 1903.

Pilvisenä päivänä postin tultua
Mikkolan tanhualla murheen mustat kukat
Illan tullen
vanha vaimo levittää pöydälle
valkoisen liinan,
tuo Raamatun, mustepullon ja kynän.
Väsyneet kädet piirtävät
viisi ristiä;
viisi nimeä samasta suvusta,
saman kylätien varrelta.

Amerikanleski asui pienessä punaisessa tuvassa ...

Amerikanleski
asui pienessä, punaisessa tuvassa.
Palsami, ikävänkukka,
oli kuistin akkunalla.
Amerikanlesken
tuli olla nöyrä miniä,
kuuliainen kyläläinen
ja ahkera kirkossakävijä.
Muuten hänestä puhuttiin mitä hyvänsä.
Vain kirjeet ja taalat
pitivät hänet ihmisten kirjoissa.

Kun Amerikanleski oikein kylläntyi,
hän nosti nokkansa,
haukkui naapurit,
hyväksyi ukkomiehet
tai muutti kaupunkiin.

Annikki teki vielä kummempaa:
meni poliisikouluun!

Marjatta Pulkkinen:
Lasivaunu
Runoja
Kokkola 1988

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN VALTUUSKUNTA
THE COUNCIL OF THE INSTITUTE OF MIGRATION
1988

Kunniapuheenjohtajat: prof. Jorma Pohjanpalo ja prof. Vilho Niitemaa
 Puheenjohtaja: kansleri, akateemikko Olavi Granö

Ministeriöt

Opetusministeriö
 Työvoimaministeriö
 Ulkoasiainministeriö

Varsinainen jäsen

Hall.siht. Fredrik Forsberg
 Kansliapääll. Taisto Heikkilä
 Toim.pääll. Maija Lähteenmäki

Varajäsen

Kultt.siht. Raija Kallinen
 Os.pääll. Holger Quick
 Ulkoasiainsiht. Juha Knuutila

Julkiset yhteisöt

Turun kaupunki

Ap.kaup.joht. Pentti Lahti

FL Christer Hummelstedt

Korkeakoulut

Helsingin yliopisto
 Joensuun yliopisto
 Jyväskylän yliopisto
 Kuopion yliopisto
 Oulun yliopisto
 Tampereen yliopisto
 Turun kauppakorkeakoulu
 Turun yliopisto
 Vaasan korkeakoulu
 Åbo Akademi

Prof. Lars Hulden
 Prof. Mikko A. Salo
 Ap.prof. Erkki Lehtinen
 Prof. Paavo Piepponen
 Prof. Arvo Naukkarinen
 Ap.prof. Olli Kultalahti
 Prof. Jaakko Saviranta
 Prof. Terho Pulkkinen
 Vs.prof. Kauko Mikkonen
 Prof. Bill Widen

Prof. Yrjö Blomstedt
 Prof. Pekka Hirvonen
 Dos. Toivo Nygård
 Prof. Sirkka Sinkkonen
 Prof. Kyösti Julku
 Vs.yliopett. Pekka Rissanen
 Hall.joht. Arno Leino
 Dos. Jorma Kytömäki
 Ap.prof. Tarmo Koskinen
 Prof. Sune Jungar

Vapaat yhteisöt ja järjestöt

Kirkon ulkomaanasiain toimik.
 Mannerheimin Lastensuoj.liitto
 Pohjola-Norden Yhdistys ry.
 Samfundet folkhälsan i
 Svenska Finland rf.
 Seutusunnittelun Keskusliitto
 Suomalaisuuden Liitto
 Suomen Nuorison Liitto
 Suomen Väestötieteen Yhd. ry.
 Suomi-Amerikka Yhd.Liitto
 Suomi-Seura ry.
 Svenska Finlands Folktings-
 fullmäktige
 Turun yliopistosäätiö
 Unioni Naisasialiitto Suomessa
 Varsinais-Suomen Maakuntaliitto
 Väestöliitto

Tutk.lait.joht. Harri Heino
 Kanslianeuvos Pekka Heimo
 OTL Jaakko Koskimies

Prof. Ole Wasz-Höckert
 Rakennusneuvos Raimo Narjus
 Prof. Erkki Pihkala
 Liikkeenjoht. Esko V. Koskelin
 FL Altti Majava
 Puh.joht. Lauri Pöyhönen
 Prof. Kalevi Rikkinen

Ap.prof. Tom Sandlund
 Toim.joht. Rauno Mannila
 Yritt. Merja Dyrendahl-Nyblin
 Ap.toim.joht. Kauko Lehto
 Toim.joht. Jouko Hulkko

Jaostopääll. Olli-Pekka Lassila
 Järj.joht. Alpo Kyllönen
 Ap.joht. Markku Kosola

Joht. Per-Erik Isaksson
 Tutk.pääll. Timo Sinisalo
 Ed. Ossi Halonen
 Koulujoht. Antti Lehtinen
 VTK Jouni Martinen
 Toim.joht. Hannu Kärävä
 Toim.joht. Osmo Kalliala

Hall.joht. Roger Broo
 Teoll.neuvos Reino Vuorinen
 Psyk. Seija Karppinen
 Toim.joht. Perttu Koillinen
 Tri Jarl Lindgren

Ruotsissa olevat

Immigrant-Institutet (Borås)
 Ruotsin Suomalaisseurojen
 Keskusliitto

Joht. Miguel Benito
 FM Markku Peura

Annikki Nikula-Benito
 Opettaja Matti J. Korhonen

